

W numerze m.in.:

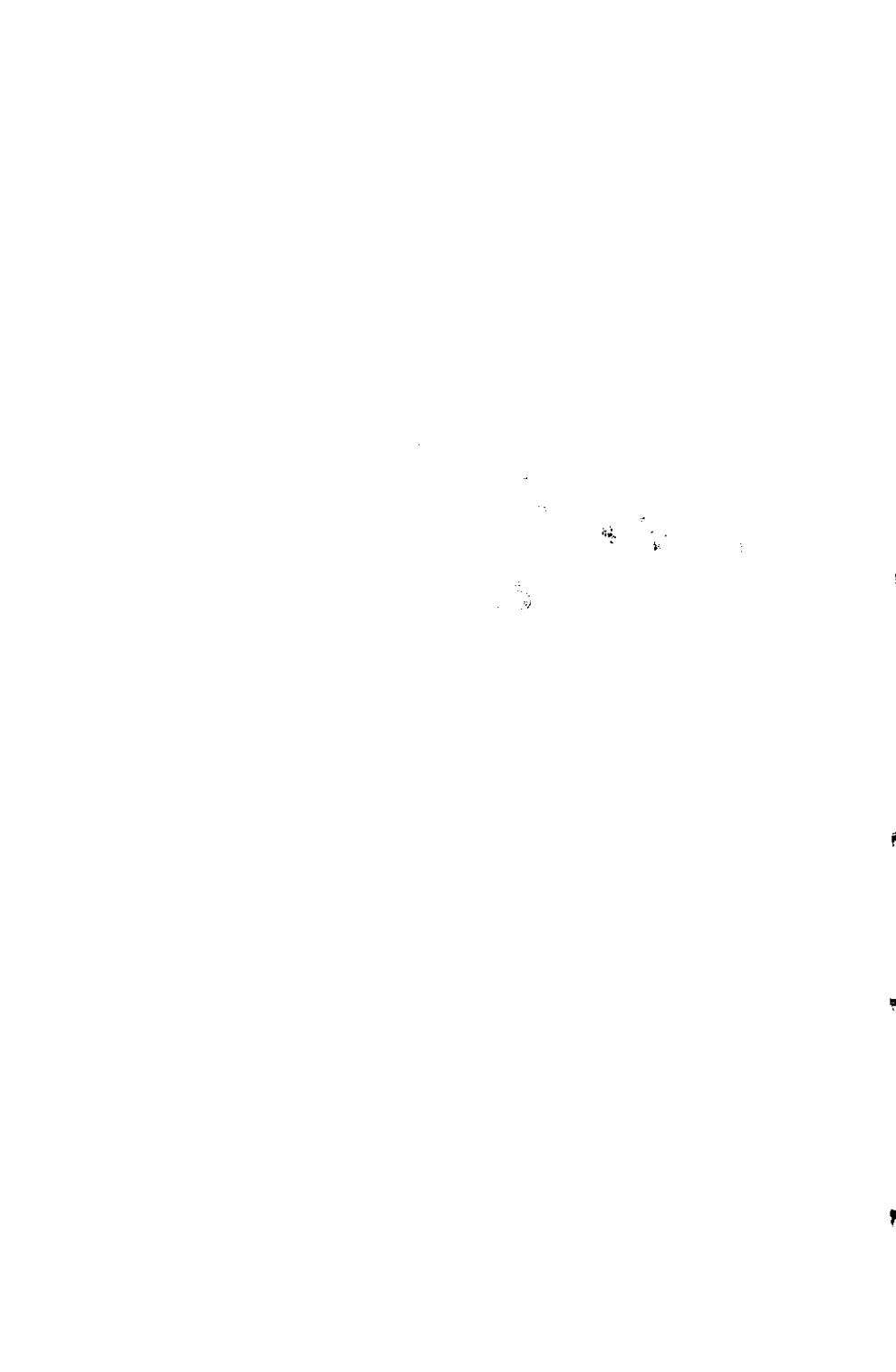
- **kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim**
- **kalendarz wydarzeń społecznych i kulturalnych w woj. opolskim**
- **nowe przepisy prawne**
- **Ireneusz Iredyński – zestawienie bibliograficzne**
- **pomoce metodyczne**

Pomagamy sobie

w pracy

**opolski kwartalnik
informacyjno-metodyczny**

2/99

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emanuela Smółki
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY
Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLIV

Nr 2

Opole 1999

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszevska
Alicja Bujak
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 20
Tel.red. 453-64-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 200 egz.

Spis treści

Piotr Polus

Kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim 5

Regina Kapalka

Ireneusz Ireduński 12

Aleksandra Paniewska

„Wiem wszystko”. Cz. 2. Literatura.

Konkurs dla uczniów szkół średnich 22

Ireneusz Szutowicz

Instrukcja stanowiskowa bhp

dotycząca pracy przy monitorach ekranowych 27

PRAWO

Zarządzenie Nr 1/99 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
w Opolu z dnia 20 stycznia 1999 r. w sprawie ochrony danych
osobowych, których administratorem pozostaje WBP w Opolu 29

Akty normatywne opublikowane w I półroczu 1999 r. w Dz.U.
Rzeczypospolitej Polskiej, których treść znajduje zastosowanie
w działalności placówek bibliotecznych 30

Nowe wymogi kwalifikacyjne 32

KONFERENCJE * SEMINARIA * SPOTKANIA 34

JUBILEUSZE BIBLIOTEK

Elżbieta Krywicka, Ewa Krzeszowska

Jubileusz 50-lecia Biblioteki Miejskiej w Głucholazach 38

Krystyna Wieszczyńska

„Abraham” kielczańskiej biblioteki publicznej 44

Marta Korzekwa

50 lat w służbie społeczności lokalnej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowiu (1949 – 1999) 45

Z ŻYCIA SBP 49

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM 50

Violetta Łabędzka

Kalendarz wydarzeń społecznych i kulturalnych w woj. opolskim 54

WKLADKA

Teresa Mazur

Lato, lato, lato czeka !

Piotr Polus

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim (lipiec - grudzień 1998 r.)

1. Podstawowe dane liczbowe (stan na 31 XII 1998 r.)

W 1998 r. w woj. opolskim działało 318 bibliotek publicznych (w 1997 r. – 320), w tym: 1 WBP, 3 MBP, 27 MiGBP, 35 GBP, 252 filie biblioteczne oraz 12 punktów bibliotecznych.

Z sieci bibliotek publicznych ubyły dwie filie biblioteczne i 14 punktów bibliotecznych. Nadal działało 35 oddziałów dla dzieci.

W 1998 r. w bibliotekach publicznych na Opolszczyźnie zarejestrowano ogółem 172.856 czytelników (w 1997 r. – 178.431), którzy wypożyczyli na zewnątrz 3.120.263 wol. (w 1997 r. – 3.204.210 wol.). W bibliotekach przybyło ogółem 136.031 książek (w 1997 r. 118.709 książek), w tym z zakupu 71.580 wol. (w 1997 r. – 63.580 wol.).

2. Jubileusz biblioteki

We wrześniu 1998 r. jubileusz 50-lecia działalności obchodziła Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu. Z tej okazji zorganizowana została uroczysta sesja, wystawa „50 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej”. Pracownikom biblioteki wręczone zostały okolicznościowe nagrody i wyróżnienia.

3 Jubileusze pracowników bibliotek

– 45 lat pracy:

Teresa Jakubczak, MBP w Opolu

– 35 lat pracy:

Elżbieta Knera, WBP w Opolu

Anna Techmańska, MBP w Brzegu

Janina Wasilowska, MiGBP w Grodkowie

- 30 lat pracy

Krystyna Książek, WBP w Opolu
Małgorzata Skrzypczak, MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Danuta Ostrowska, MiGBP w Nysie
Bożena Ratajczak, MiGBP w Prudniku

- 25 lat pracy:

Anna Palczak, WBP w Opolu
Alicja Młynarczyk, WBP w Opolu
Teresa Zarwańska, WBP w Opolu
Zofia Maliszewska, WBP w Opolu
Bronisława Matkowska, GBP w Domaszowicach
Helena Bułanda, MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Maria Jędrzej, MiGBP w Kolonowskiem
Maria Bartoszyńska, MiGBP w Krapkowicach
Dorota Pelcer, GBP w Łambinowicach
Czesława Kozyra, MiGBP w Namysłowie
Halina Kaletowska, MiGBP w Nysie
Monika Macioszek, GBP w Popielowie
Krystyna Wieszczyńska, MiGBP w Zawadzkiem

- 20 lat pracy:

Jolanta Tkaczuk, WBP w Opolu
Ewa Heimroth, WBP w Opolu
Józefa Szlachciak, GBP w Branicach
Anna Lach, GBP w Dąbrowie
Tadeusz Nocoń, MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Edyta Zając, MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Beata Brol, MiGBP w Krapkowicach
Krystyna Tomanek, MiGBP w Krapkowicach
Krystyna Chmiel, MiGBP w Lewinie Brzeskim
Elżbieta Kaniora, MiGBP w Lewinie Brzeskim
Maria Leja, GBP w Lubszy
Teresa Kloc, GBP w Lubszy
Urszula Pacyna, MiGBP w Namysłowie
Helena Jezewska, MiGBP w Namysłowie
Danuta Łuczak, MBP w Opolu
Grażyna Pałasz, MBP w Opolu
Anita Spadło, MBP w Opolu
Barbara Piotrowska, MBP w Opolu
Krystyna Gackowska, GBP w Olszance
Maria Jonderko, GBP w Reńskiej Wsi

4. Emerytury

- W drugim półroczu 1998 r. na emerytury przeszli następujący pracownicy:
- Henryka Trojan, po 36 latach pracy, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu, Filia nr 1;
 - Mirosława Pawliczek, po 36 latach pracy, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu, Filia nr 11;
 - Monika Otawa, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Niemodlinie, Filia w Grabinie.

5. Nagrody i wyróżnienia

Odnakę Ministerstwa Kultury i Sztuki „Zasłużony Działacz Kultury” otrzymały:

- Helena Bulanda, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu
- Halina Kruszevska, dyrektor Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Paczkowie

Nagrodę Wojewody Opolskiego dla animatorów kultury otrzymała Irena Paszkiewicz-Chudy, dyrektor Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Nysie.

Odnaką Zasłużonemu Opolszczyźnie uhonorowane zostały bibliotekarki z Kędzierzyna-Koźla:

Alina Fogel, Henryka Trojan, Maria Jakubiec, Mirosława Pawliczek.

Tę samą odznakę w uznaniu zasług dla województwa opolskiego w 50-lecie działalności otrzymała Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu.

6. Działalność popularyzatorska

lipiec

– GBP w Popielowie – wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury była organizatorem „Jarmarku Popielowskiego”.

– MiGBP w Nysie – promocja książki prof. Jana Roga „Przemiany w stosunkach polsko-czeskich na pograniczu”.

– W czasie wakacji w Gminnej Bibliotece Publicznej w Chrzastowicach trwały „Wakacje z książką”. Średnio w ciągu dnia w bibliotece przebywało 26 dzieci.

– MBP w Kędzierzynie-Koźlu – wernisaż wystawy prac Elżbiety i Adama Kaczanów „Ludowa rzeźba i rękodzieło”.

wrzesień

- MiGBP w Chrzastowicach – rozstrzygnięcie konkursu „Czytam i deklamuję twory Adama Mickiewicza”.
- MiGBP w Gogolinie – odczyt prof. Teresy Smolińskiej „Badania ludoznawcze na Górnym Śląsku”.
- MiGBP w Korfantowie – promocja książki „Dzieje Ziemi Korfantowskiej”.
- MBP w Kędzierzynie-Koźlu – organizacja wystawy „50 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej”.
- MiGBP w Nysie – wernisaż wystawy „Zapraszamy do Šumperka”.
- MiGBP w Nysie – spotkanie autorskie i promocja książki Danuty Kisielewicz „Oficerowie polscy w niewoli niemieckiej w czasie II wojny światowej”.
- MBP w Opolu – wernisaż wystawy „Leopold Staff – poeta wielu pokoleń”.
- WBP w Opolu, Biblioteka Austriacka – koncert muzyki dawnej w wykonaniu zespołu „Preambulum” z Kędzierzyna-Koźla.
- WBP w Opolu, Biblioteka Austriacka – prezentacja antologii „Współczesna poezja austriacka”.
- MiGBP w Paczkowie – otwarcie wystawy „Z życia biblioteki” z okazji 50-lecia działalności MiGBP.
- MiGBP w Paczkowie – organizacja wycieczki do Książa i Świdnicy dla uczestników XVII Turnieju Wiedzy o Paczkowie.
- MiGBP w Strzelcach Opolskich – wernisaż wystawy „Strzelce Opolskie w fotografii i książkach”.
- MiGBP w Ujeździe – ogłoszenie konkursu literackiego „Niesamowita przygoda wakacyjna”.

październik

- MiGBP w Gogolinie – w ramach Najazdu Poetów na Zamek w Brzegu w Kamieniu Śląskim odbyły się „Międzynarodowe recytacje poezji sakralnej”.
- MiGBP w Gogolinie – odczyt J.Szulca „Rody szlacheckie okolic Gogolina”.
- MBP w Kędzierzynie-Koźlu – ogłoszenie VI edycji konkursu literackiego „Krajobrazy słowa”.

– MiGBP w Nysie – wernisaż wystawy malarstwa i grafiki Christine Wadlewski.

– MiGBP w Nysie – otwarcie wystawy malarstwa Edwarda Sytego „Pejzaż Kazimierza”.

– MBP w Opolu – wernisaż wystawy „Trzy pokolenia Estreicherów w służbie książki”.

– WBP w Opolu – organizacja „Jesiennych spotkań z pisarzami”. Z czytelnikami w Niemodlinie, Opolu, Prudniku, Kędzierzynie-Koźlu, Popielowie, Gogolinie, Brzegu i Krapkowicach spotkali się literaci z Opolszczyzny: Kazimierz Kowalski, Zygmunt Dmochowski, Zbyszko Bednorz, Karolina Turkiewicz-Suchanowska, Edmund Borzemski, Wiesław Malicki, Walter Pyka, Andrzej Pałosz, Harry Duda, Maciej Siembieda, Adam Kurczyzna, Krzysztof Szafarczyk, Jan Goczoł, Irena Wyczółkowska i Tadeusz Soroczyński.

– WBP w Opolu – organizacja obchodów jubileuszu 85-lecia urodzin nestora pisarzy opolskich Zbyszko Bednorza. Impreza odbyła się w Filharmonii Opolskiej.

– Na zaproszenie WBP w Opolu i na Opolszczyznę przebywała Joanna Kulmowa. Pisarka odbyła spotkania autorskie w bibliotekach publicznych w Korfantowie, Niemodlinie, Lubnianach, Olszance, Namysłowie, Strzelcach Opolskich, Kędzierzynie-Koźlu i Dobrzenu Wielkim.

– GBP w Pokoju – otwarcie wystawy „Życie i twórczość Adama Mickiewicza”.

– GBP w Skoroszycach – ogłoszenie „Gminnego konkursu Mickiewiczowskiego.

– MiGBP w Strzelcach Opolskich – otwarcie wystawy „Gwara śląska w literaturze”.

– GBP w Tarnowie Opolskim – otwarcie wystawy fotograficznej „Krajobraz i architektura gminy Tarnów Opolski”.

– GBP w Walcach – wernisaż wystawy „Przyrodę należy chronić nie przed – a dla człowieka”.

listopad

– MBP w Gogolinie – odczyt J.Szulc „Historia Gogolina i okolic”.

– MBP w Kędzierzynie-Koźlu – wernisaż wystawy „Drogi dalekie i bliskie do Niepodległości”. Wystawa została zorganizowana ze zbiorów Instytutu Śląskiego w Opolu, Muzeum Czynu Powstańczego w Leśnicy i WBP w Opolu.

- MBP w Kędzierzynie-Koźlu – otwarcie wystawy fotograficznej Remigiusza Ossolińskiego pt. „Spojrzenia”.
- MiGBP w Nysie – wieczór autorski Macieja Siemiedy połączony z promocją zbioru reportaży „Piąta pora roku”.
- MiGBP w Nysie – obchody „Dni Szwecji w Nysie” i otwarcie wystawy „Niezwykły świat Astrid Lindgren”.
- GBP w Olszance – współorganizacja „Festiwalu Pieśni Patriotycznej”.
- WBP w Opolu, Biblioteka Austriacka – prezentacja książki przez Adama Zielińskiego „Hołobutów – historia galicyjska”.
- Z inicjatywy WBP w Opolu w bibliotekach w Lewinie Brzeskim, Grodkowie, Namysłowie i Komprachcicach spotkania autorskie przeprowadził Stanisław Srokowski.
- Na zaproszenie WBP w Opolu w bibliotekach w Walcach, Głogówku, Prószkowie, Grodkowie, Dąbrowie, Lewinie Brzeskim, Turawie, Izbicku i Zawadzkiem spotkania autorskie odbyła Wanda Chotomska.
- MiGBP w Paczkowie – z okazji 50-lecia biblioteka otrzymała imię Jana Brzechwy.
- MiGBP w Paczkowie – ogłoszenie konkursu czytelniczego „Pierwsze słowa”.

grudzień

- GBP w Dobrzenu – spotkanie autorskie Alojzego Wierzgonia w Filii w Czarnowasach.
- MiGBP w Gogolinie – odczyt prof. Teresy Smolińskiej „Święta Bożego Narodzenia w tradycji”.
- MBP w Kędzierzynie-Koźlu – wernisaż wystawy „Albert Dürer 1471-1528” – faksymile drzeworytów.
- GBP w Komprachcicach – konkurs dla dzieci „Czy znasz twórczość Adama Mickiewicza”.
- MiGBP w Niemodlinie – promocja książki Janiny Domskiej „Niemodlin i Ziemia Niemodlińska od 1224 roku do początku XX w.”.
- MiGBP w Nysie – spotkanie autorskie i promocja książki Józefa Szczupała „Miniatury”.
- MiGBP w Nysie – promocja tomiku poetyckiego Edmunda Borzemeskiego „Wyścig o...”.
- WBP w Opolu – podsumowanie konkursu czytelniczego „Tworzymy katalog ilustrowany”. W konkursie wzięło udział 298 osób.

– GBP w Popielowie – wieczór opłatkowy dla czytelników i władz samorządowych połączony ze spotkaniem autorskim Waltera Pyki oraz inscenizacją fragmentów „Dziadów” Adama Mickiewicza.

– GBP w Skoroszycach – wieczornica „Wigilia u pana Adama”.

– GBP w Tarnowie Opolskim – ogłoszenie konkursu fotograficznego „Mieszkańcy gminy Tarnów Opolski w dawnej fotografii rodzinnej”.

7. Inne wydarzenia

– 6 lipca – odbyło się uroczyste przekazanie nowego lokum Gminnej Biblioteki Publicznej w Cisku. Poprzedni lokal został zniszczony przez powódź w 1997 r.

– 24-25 września – WBP w Opolu była organizatorem V Zjazdu Bibliotek Austriackich, które działają na terenie Polski.

– 5-6 października – w bibliotekach publicznych woj. opolskiego przebywała grupa bibliotekarzy z woj. sieradzkiego. Przebywali oni w WBP w Opolu oraz bibliotece sanatoryjnej w Mosznej (gm. Strzeleczyki), zwiedzali także Zamek w Brzegu oraz Górę św. Anny.

– 5-6 października – WBP w Opolu była organizatorem ogólnopolskiej konferencji „Zbiory zabytkowe w bibliotekach publicznych”. Materiały z konferencji zostały wydane na początku 1999 r.

– 26 listopada i 14 grudnia w WBP w Opolu odbyły się narady z dyrektorami bibliotek miast i gmin, które przejmą zadania bibliotek powiatowych. Tematem narad były zadania przyszłych bibliotek powiatowych oraz koszty ich funkcjonowania.

IRENEUSZ IREDYŃSKI

1939 - 1985

Dramatopisarz, prozaik, poeta

Urodził się 4 czerwca 1939 roku w Stanisławowie. Był synem Antoniego Iredyńskiego, urzędnika i Aleksandry z Ziółcekich. Po wojnie zamieszkał w Bochni, potem w Krakowie, gdzie w 1957 roku ukończył Gimnazjum i Liceum im. T. Kościuszki. Debiutował wierszem *Podhale zimą*, opublikowanym w dodatku do *Dziennika Polskiego*. W tym też roku został członkiem Koła Młodych przy Oddziale Krakowskim ZLP. W roku 1958 zamieszkał w Warszawie, a w 1959 został członkiem ZLP. Swoje utwory prezentował m.in. w czasopismach: *Dziennik Polski* (1956-57), *Echo Tygodnia* (1956-57), *Współczesność* (1956-64), *Życie Literackie* (1956-59), *Nowa Kultura* (1957-63), *Kultura* (Paryż 1958, 1964-65). Około 1965 roku nawiązał współpracę z Polskim Radiem jako autor słuchowisk radiowych. Pisał pod pseudonimami: Paulo Corsini, Umberto Pesco, (ir).

Zmarł 9 grudnia 1985 roku w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

Powieści i opowiadania

1. **Ryba płynie za mordercą.** - Warszawa: „Iskry”, 1959. - 236 s.
nast. wyd. 1991
2. **Dzień oszusta.** - Kraków: Wydaw. Literackie, 1962. - 138 s.
nast. wyd. 1973, 1976, 1995
Rec.: Kijowski A. // *Przegląd Kulturalny*. - 1963, nr 7, s. 5;
Lisiecka A. // *Życie Literackie*. - 1963, nr 7, s. 9;
Żabicki Z. // *Nowe Książki*. - 1962, nr 24, s. 1489-1491;

3. **Bajki nie tylko o smoku** / współaut. Krystyna Ferens. - Warszawa: „Nasza Księgarnia”, 1964. - 60 s.
Nast. wyd. 1977, 1987
4. **Związki uczuciowe** : [opowiadania]. - Warszawa: „Czytelnik”, 1970. - 180 s.
Rec.: Wyka M. // *Życie Literackie*. - 1970, nr 40, s. 11;
Tkaczuk W. // *Tygodnik Kulturalny*. - 1970, nr 45, s. 4;
Mętrak K. // *Kultura*. - 1970, nr 37, s. 9
5. **Człowiek epoki**. - Kraków: Wydaw. Literackie, 1971. - 175 s.
Nast. wyd. 1973, 1975
Rec.: Fumał J. // *Miesięcznik Literacki*. - 1972, nr 3, s. 141 - 143;
Mętrak K. // *Twórczość*. - 1972, nr 2, s. 116 - 118;
Zadura B. // *Kultura*. - 1972, nr 10, s. 9
6. **Ukryty w słońcu**. - Warszawa: „Czytelnik”, 1973. - 237 s.
[wyd. łącznie z „Dzień Oszusta”]
7. **Manipulacja**. - Warszawa: „Czytelnik”, 1975. - 102 s.
Nast. wyd. 1977
Rec.: Szulc A. // *Polityka*. - 1975, nr 28, s. 8
Wierciński A. // *Opole*. - 1975, nr 6, s. 28 - 29
Lukaszewicz M. // *Nowe Książki*. - 1975, nr 12, s. 28 - 31
8. **Okno** : [opowiadania]. - Warszawa: Wydaw. RTV, 1978. - 68 s.
9. **Ciąg**. - Kraków: Wydaw. Literackie, 1983. - 457 s.
Rec.: Kozłowski P. // *Nowe Książki*. - 1984, nr 1, s. 20 - 22

Sztuki. Utwory dramatyczne

1. **Męczeństwo z przymiarką** : sztuka.
Praprem. Sopot, Teatr Wybrzeże, 1960
2. **Olbrzym** : [widowisko telewizyjne]
TV, 1960
3. **Jaselka - moderne** : sztuka w 3 aktach // *Dialog*. - 1962, nr 11, s. 15 - 36
Praprem. Poznań, Teatr Nowy, 1965

4. **Ostatni odcinek drogi** : sztuka
Praprem. Katowice, Teatr Śląski im. S. Wyspiańskiego, 1962
5. **Zejście do piekła** : [utwór dramatyczny]
Praprem. Lublin, Teatr im. J. Osterwy, 1964
6. **Żegnaj, Judaszu** : sztuka w 3 aktach // *Dialog*. - 1965, nr 9, s. 25 - 44
Praprem. Kraków, Stary Teatr, 1971; TV, 1980
7. **Krzelo** : [utwór dramatyczny]
Powst. 1965. Radio, 1972
8. **Historia uczucia** : [utwór dramatyczny]. TV, 1970
Teatr Polskiej Telewizji. - 1973, nr 3, s. 73 - 85
9. **Oratorium** : [utwór dramatyczny]
Praprem. Poznań, Studencki Teatr Nurt, 1970
10. **Dobroczyńca** : [utwór dramatyczny]
Praprem. Łódź, Teatr Powszechny, 1971
11. **Głosy** : [utwór dramatyczny] // *Teatr Polskiego Radia*. - 1971, nr 1,
s. 93 - 99. Radio 1971
Praprem. Olsztyn, Teatr im. S. Jaracza, 1978
12. **Panie** : [utwór dramatyczny] // *Dialog*. - 1971, nr 12, s. 11 - 15; Radio
1972
Praprem. Wrocław, Teatr Polski, 1976
13. **Samą słodycz** : (sztuka w 3 aktach) // *Dialog*. - 1971, nr 3, s. 8 - 29
Praprem. Wrocław, Teatr Polski, 1973
14. **Okno** : [utwór dramatyczny]. Radio 1972
Praprem. Radom, Teatr im. J. Kochanowskiego, 1986; TV, 1986
15. **Terrarium** : [utwór dramatyczny] // *Teatr Polskiego Radia*. - 1972, nr 1,
s. 73-80; TV, 1976
Praprem. Tarnów, Teatr im. J. Solskiego, 1980

16. **Dokąd** : [utwór dramatyczny]
Praprem. Warszawa, STS, 1973
17. **Narkomani** : [utwór dramatyczny]. Powst. 1973
Praprem. Warszawa, Teatr Nowy, 1975
18. **Trzecia pierś** : sztuka w 5 krótkich aktach // *Dialog*. - 1973, nr 1,
s. 15 - 39
Praprem. Toruń, Teatr im. W. Horzycy, 1975
19. **Miłosna tragedia na Diabelskiej Górze** : [utwór dramatyczny]. TV,
1974
20. **Słuchowisko** : [utwór dramatyczny] // *Teatr Polskiego Radia*. - 1974
nr 4 s. 5 - 12
Radio, 1975; TV, 1985
21. **Łagodna piosenka** : sztuka w 3 aktach // *Dialog*. - 1975, nr 4 s. 5 - 28
22. **Niemowa** : [utwór dramatyczny] // *Teatr Polskiego Radia*. - 1976, nr 1,
s. 15 - 20; TV. 1976
23. **Idol** : [utwór dramatyczny]. TV, 1977
24. **Próba** : [utwór dramatyczny]. TV, 1977
25. **Wizyta** : sztuka telewizyjna // *Dialog*. - 1977, nr 8, s. 5 - 16; TV, 1980
26. **Dacza** : (sztuka w 3 aktach) // *Dialog*. - 1979, nr 5, s. 5 - 33
Praprem. Łódź, Teatr im. S. Jaracza, 1979
Radio 1980
Wyd. osob. - Warszawa: „Czytelnik”, 1981. - 101 s.
27. **Homo Viator** : [utwór dramatyczny]
Praprem. Kraków, Scena Format, 1981
28. **Ołtarz wzniesiony sobie** : (sztuka w 3 aktach) // *Dialog*. - 1981, nr 6,
s. 5 - 34
Praprem. Warszawa, Teatr Polski, 1981; Radio, 1981
Wyd. osob. - Warszawa: „Czytelnik”, 1985. - 200,[3] s.

29. **Terroryści** : (sztuka w 3 aktach) // *Dialog*. - 1982, nr 5, s. 5 - 31
Praprem. Warszawa, Teatr Polski, 1982
Wyd. osob. - Warszawa: „Czytelnik”, 1985. - 200,[3] s.
30. **Wszyscy zostali napadnięci** : utwór dramatyczny]; TV, 1983
Wyd. osob. [utwory dramatyczne i słuchowiska radiowe]. - Warszawa:
Wydaw. RTV, 1985. - 148 s.
31. **Głosy umarłych** : (sztuka w 3 aktach) // *Pismo Literacko-Artystyczne*. -
1984, nr 4, s. 26 - 72
Praprem. Legnica, Teatr Dramatyczny, 1986
32. **Kreacja** : (sztuka w 6 aktach) // *Dialog*. - 1984, nr 5, s. 5 - 37
33. **Dziewczynki** : (tragifarsa w 3 aktach) // *Dialog*. - 1985, nr 2, s. 5 - 35
Praprem. Gdynia, Teatr Dramatyczny, 1985;
Białystok, Teatr A. Węgierki, reż. A. Jakimiec.
Rec.: Biziuk B. // *Wiadomości Kulturalne*. - 1977, nr 23, s. 16
34. **Seans** : sztuka w 2 aktach // *Dialog*. - 1985, nr 12, s. 5 - 33
35. **Dziewięć wieczorów teatralnych** : wybór utworów scenicznych. - Kra-
ków-Wrocław: Wydaw. Literackie, 1986. - 546 s.

Scenariusze filmowe

1. Sam pośród miasta. Ekraniz. 1965
2. Śmierć w środkowym pokoju. Ekraniz. 1965
3. Zejście do piekła. Ekraniz. 1966
4. Kardioqram : scenariusz filmowy na motywach powieści A. Minkowskie-
go „Nigdy na świecie”. Ekraniz. 1971
5. Anatomia miłości. Ekraniz. 1972
6. Czysta miłość : nowela filmowa // *Dialog*. - 1972, nr 11, s. 13 - 20
7. Przejście podziemne. Współaut. K. Kieślowski. Ekraniz. 1973
8. Niedziela pewnego małżeństwa w mieście przemysłowym średniej wiel-
kości. Ekraniz. 1977
9. Anna. Ekraniz. 1978
10. Roman i Magda. Ekraniz. 1978
11. Wejście w nurt. Ekraniz. 1978

12. Ukryty w słońcu. Ekraniz. 1980
13. Okno. Ekraniz. 1981
14. Magiczne ognie. Ekraniz. 1983

Sluchowiska radiowe

1. Stary // *Teatr Polskiego Radia*. - 1971, nr 1, s. 93 - 99; Radio 1971
2. Rytuał // *Teatr Polskiego Radia*. - 1971, nr 3, s. 5 - 12; TV, 1986
3. Radio // *Teatr Polskiego Radia*. - 1973, nr 3, s. 79 - 86; TV, 1976
4. Głosy / wstęp A. Wróblewski. - Warszawa: Wydaw. RTV, 1974. - 172 s.
5. Maria // *Dialog*. - 1974, nr 7, s. 60 - 69; *Scena*. - 1974, nr 9, s. 48 - 53
6. Kwadrofonia // *Dialog*. - 1977, nr 6, s. 36 - 45
7. Skąd ta wrażliwość / postł. W. Bellip. - Warszawa: Wydaw. RTV, 1979. - 204 s.

Wiersze

1. **Wszystko jest obok**. - Warszawa: „Iskry”, 1959. - 66 s.
2. **Moment bitwy**. - Warszawa: „Iskry”, 1961. - 55 s.
3. **Muzyka konkretna**. - Kraków: Wydaw. Literackie, 1971. - 89 s.
Rec.: Smolka I. // *Twórczość*. - 1972, nr 1, s. 109-111

O IRENEUSZU IREDYŃSKIM

1. Ireduński Ireneusz // W: *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury : słownik bibliograficzny / J. Czachowska, A. Szalagan*. - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. - T. 3. - 1994. - S. 305 - 308

2. Kuncewicz P. : Leksykon polskich pisarzy współczesnych. - T.1. - Warszawa: GRAF_PUNK, 1995. - S. 354 - 357 : Ireneusz Iredyński
3. Bardijewska S.: Czarna moralistyka : „Kreacja” Iredyńskiego : lektury dramatu // *Teatr* 1984. - nr 9, s. 18 - 20
4. Tenże: Moralista a robours. - Il. // *Teatr*. - 1987, nr 3, s. 27 - 29
5. Tenże: Seans przywoływania prawdy : lektury dramatu // *Teatr*. - 1986, nr 4, s. 24
6. Bratkowski P.: Historia jednej prowokacji. - Il. // *Literatura*. - 1988, nr 2, s. 13 - 15
7. Bugajski L.: Iredyński. - Warszawa: „Czytelnik”, 1979. - 55, [1] s.
8. Czechowiczówna I.: Outsider w twórczości Ireneusza Iredyńskiego. - Summ. // *Prace Naukowe, Filologia Polska WSP Częstochowa*. - 1994, z. 4, s. 33 - 45
9. Głogowski K.: Pożegnanie dramaturga // *Kierunki*. - 1986, nr 2, s. 15
10. Gronczewski A.: Grzeszne manipulacje : poezja i życie praktyczne // *Miesięcznik Literacki*. - 1986, nr 4, s. 49 - 57
11. Hofman J.: Iredyńskiego szyderstwa i nadzieje. - Il. // *Życie Literackie*. - 1973, nr 21, s. 7
12. Iredyński I.: Nie piszę przewodnika po życiu / rozm. przepr. A. Schiller // *Dialog*. - 1987, nr 6, s. 122 - 124
13. Tenże: Podsumowanie : ostatni wywiad z Ireneuszem Iredyńskim / rozm. przepr. P. Kitrasiewicz // *Magazyn Literacki*. - 1995, nr 9 s. 41 - 43
14. Jerzyna Z.: Irek : [nekrolog] // *Przegląd Tygodniowy*. - 1986, nr 3, s. 13
15. Jodłowski M.: Iredyński w przedśionku czyścica. - Il. // *Opole*. - 1987, nr 9, s. 19, 26
16. Karasek K.: Ireneusz Iredyński // *Twórczość*. - 1986, nr 7, s. 69 - 75

17. Kisiel: Iredeński, czyli gest konwencjonalny : głową w ściany // *Tygodnik Powszechny*. - 1963, nr 6, s. 8
18. Kłossowicz J.: Iredeński : męczeństwo z przymiarką // *Dialog*. - 1987, nr 6, s. 112 - 121
19. Tenże: Prawdziwy dramaturg. - Il. // *Literatura*. - 1986, nr 3, s. 55
20. Majchrowski Z.: Iredeński : samo życie // *Dialog*. - 1983, nr 7, s. 84 - 88
21. Nowakowski M.: „Śmierć” // *Odra*. - 1988, nr 11, s. 72 - 79
22. Okraskowa H.: „Szkola uczuć” w słuchowiskach Iredeńskiego // *Literatura*. - 1973, nr 12, s. 12
23. Pysiak K.: Iredeński albo piekło zaakceptowane // *Zdanie*. - 1990, nr 2/3, s. 44 - 47
24. Robinson M.: Iredeńskiego dramaty języka // *Dialog*. - 1988, nr 3, s. 117 - 127
25. Ryszkowski J.: Iredeński pisał wypracowania strażnikom // *Wiadomości Kulturalne*. - 1997, nr 10, dod. s. VII
26. Scholze D.: Judasz Iredeńskiego / tłum. A.Lam // *Miesięcznik Literacki*. - 1990, nr 2/3, s. 71 - 75
27. Siemiński W.: O Ireneuszu Iredeńskim. - Il. // *Tygodnik Solidarność*. - 1992, nr 51/52, s. 22
28. Sołtysik M.: Chwila w czyścicu : wspomnienie o Ireneuszu Iredeńskim. - Il. // *Akcent*. - 1987, nr 2, s. 118 - 125
29. Sprusiński M.: Średnia stabilizacja // *Literatura*. - 1980, nr 3, s. 11
30. Strzemzański J.: Człowiek epoki. - Il. // *Kultura*. - 1987, nr 40, s. 9
31. Szubartowicz P.: Mapy są nam niepotrzebne : w czerwcu br. Ireneusz Iredeński skończyłby 60 lat. - Il. // *Trybuna*. - 1999, nr 134, dod. *Aneks*, s. 3, 6 - 7

32. Treugutt S.: Portret z pamięci // *Teatr*. - 1987, nr 3, s. 26 - 27
33. Wąchocka E.: Gdzie się to dzieje? - II. // *Tak i Nie Śląsk*. - 1988, nr 9, s. 76 - 78
34. Wróblewski A.: Mikrokosmos Iredyńskiego. - II. // *Tygodnik Kulturalny*. - 1975, nr 51/52, s. 14
35. Zieniewicz A.: Iredyński : mała apokalipsa z figurami // *Dialog*. - 1975, nr 1, s. 106 - 112

Przecież intensywność jego życia musiała być bardzo kosztowna, pozerająca. Żył i pisał, starając się o jedność w tych dwóch sferach. Pojawił się w Warszawie jako młodziutki poeta już owiany legendą obrazoburcy, buntownika, żeby nie powiedzieć nihilisty, dekadenta.

Nowakowski M.: „Śmierć”...

Twórczość dramatyczna tego autora stała się zapisem nie tylko obseji lęków, lecz również stanów świadomości człowieka współczesnego. Jego sztuki wyrażały zawsze czujną postawę wobec życia, otwierały się ku najbardziej złożonym problemom politycznym, społecznym i psychologicznym, ku człowiekowi uchwyconemu w pułapkę nowoczesnej cywilizacji. Stawały się kolejnymi wariantami sytuacji bez wyjścia, tworzyły wizerunek jednostki osaczonej nowoczesnymi formami terroru, pogrążonej w nijakości życia współczesnego, jednostki pozbawionej indywidualności, pomniejszonej przez statystykę, zagubionej. Bohater chce przeciwstawić się całemu światu, przyjmując jego grę próbuje bronić swoich naiwnych tęsknot najprostszych prawd, podstawowych ideałów. To człowiek pełen sprzeczności - spragniony uczucia, choć nie potrafi go przyjąć potrzebujący przyjaźni i lojalności, chociaż nie umie ich szanować, człowiek słaby a pełny podziwu dla siły, nadwrażliwy, niezrównoważony a ceniący równowagę, pewność i stanowczość.

S. Bardijewska: Sens przywoływania prawdy...

Być wiernym sobie - to najwyższa wartość w aksjologii Iredyńskiego. Spokrewnione są z nią główne motywy, obsesyjnie powracające w większości utworów: przemoc, zdrada i manipulacja. Stąd też

nieufność do wszystkiego, co oficjalne. Bo każda oficjalność jest skazona. Jeżeli już nie jawną przemocą, to trudno dostrzegalnym wymuszeniem. Tak więc Iredyński nie był „potworem moralnym”. Ale też i trudno nazywać go moralistą: jego system etyczny jest - w gruncie rzeczy - dziecinny.

M.Jodłowski: Iredyński w przedśionku czyścica...

Iredyński pełnię swych literackich możliwości pokazał jako prozaik i dramaturg: opanowaną do perfekcji umiejętnością narracji, łatwość konstruowania fabuły, metamorficzność i dynamikę stylu, głęboką wiedzę psychologiczną, bezkompromisową wrażliwość, pewność dialogów i zaskakującą skuteczność puent.

P.Szubartowicz: Mapy są nam niepotrzebne...

„Wiem wszystko”
Cz. 2. Literatura
Konkurs dla uczniów szkół średnich.

Bibliografia:

1. Pisarze świata: słownik encyklopedyczny. Warszawa 1995
2. Słownik pisarzy polskich. T. 1-2. Warszawa 1981
3. Wasilewski A.: 500 zagadek literackich. Warszawa 1970

Proponowana punktacja:

- zadanie 1 – 13 punktów za podanie hasła
zadanie 2 – 6
zadanie 3 – 10
zadanie 4 – 6
zadanie 5 – 5
zadanie 6 – 10

Maksymalnie można uzyskać 50 punktów. Za odpowiedzi niepełne proponujemy przyznać 0,5 punktu.

I. Rozwiąż krzyżówkę. Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie.

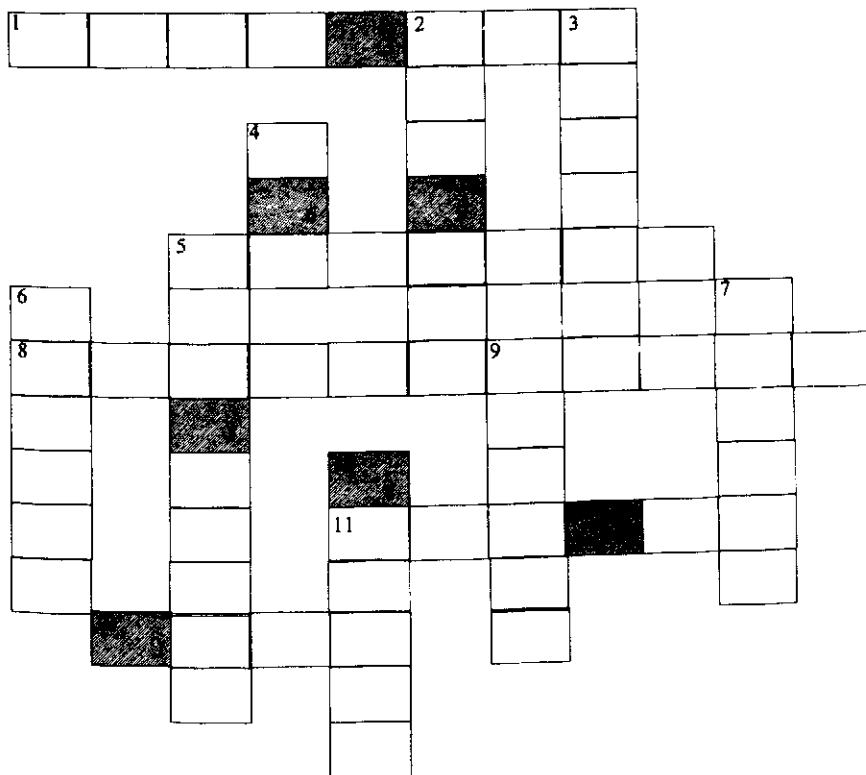
Poziomo:

1. „.... pisany nocą” G.Herlinga-Grudzińskiego
5. obok romansów w tytule u A.Mickiewicza
8. jest nim „Doktor Piotr” S.Żeromskiego
11. książka z serii Harlequin
12. sztuką jego pisania zajmuje się epistolografia

Pionowo:

2. krótkie opowiadanie np. „Anielka” B.Prusa
3. np. „Zemsta” A.Fredry
4. „.... do młodości” A.Mickiewicza

5. opowiadanie o kolejach życia osoby historycznej
6. może być opisowy, dydaktyczny, heroikomiczny, dygresyjny
7. krótki utwór pisany wersami
9. tragedia
10. wiersz miłosny, np. „W malinowym chruśniaku” B.Leśmiana.

2. Literaci i epoki

Na podstawie podanego tytułu odgadnij nazwisko autora i epokę literacką, w której tworzył:

* *Fantazy* _____

* *Monachomachia* _____

* *Placówka* _____

3. Odgadnij, jak brzmiały prawdziwe nazwiska pisarzy posługujących się następującymi pseudonimami:

- * Litwos _____
- * Miriam _____
- * Bolesław Prus _____
- * Stendhal _____
- * El...y _____
- * Jan Sawa _____
- * Witkacy _____
- * Mark Twain _____
- * Georg Sand _____
- * Molier _____

4. Z jakich utworów pochodzą następujące cytaty:

Cóż tam panie w polityce? _____

*I ja tam z gośćmi byłem, miód i wino pilem
A com widział i słyszał, w księgi umieściłem.* _____

Rok 1647 był to dziwny rok... _____

Ideal sięgnął bruku _____

Trwaj chwilo! Chwilo, jesteś piękna! _____

Adam Mickiewicz wielkim poetą był _____

5. Z jakim kierunkiem literackim wiążą się podane niżej nazwiska?

Tristan Tzara _____

Franciszek Karpiński _____

Maksym Gorki _____

Jean Paul Sartre _____

Emil Zola _____

6. Odpowiedz na poniższe pytania:

* Któremu z arcydzieł naszej literatury brak pierwszej części?

* Który z polskich pisarzy jest autorem największej na świecie liczby powieści?

* Jak się nazywa najbardziej prestiżowa nagroda literacka przyznawana polskim pisarzom?

* Wymień nazwiska polskich laureatów Literackiej Nagrody Nobla

* Który z pisarzy porzucił twórczość poetycką w wieku 19 lat stworzywszy przedtem utwory światowej sławy?

* Który z utworów literatury światowej wywołał w swoim czasie manię samobójczą?

* Jak się określa książkę, która odniosła wielki sukces handlowy?

* Którego z polskich pisarzy porównuje się do Juliusza Verne'a?

* Kto napisał, iż „Polacy nie gęsi i swój język mają?”

* Który z wielkich pisarzy przeżył szok własnej egzekucji?

Odpowiedzi:

1. Poziomo: dziennik, ballady, opowiadanie, romans, list.
Pionowo: nowelka, komedia, oda, biografia, poemat, wiersz, dramat, erotyk.
Hasło: legenda
2. J.Słowacki – romantyzm, J.I.Krasicki – oświecenie, B.Prus – pozytywizm,
3. Henryk Sienkiewicz, Zenon Przesmycki, Aleksander Głowacki, Henri Beyle, Adam Asnyk, Maria Konopnicka, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Samuel Langhorne Clemens, Aurora Dupin, Jean Baptiste Poquelin.
4. „Wesele” S.Wyspiański, „Pan Tadeusz” A.Mickiewicz, „Ogniem i mieczem” H.Sienkiewicz, „Fortepian Chopina” C.K.Norwid, „Faust” J.W.Goethe, „Ferdynand” W.Gombrowicz,
5. dadaizm, sentymentalizm, realizm socjalistyczny, egzystencjalizm, naturalizm
6. „Dziady” A.Mickiewicza; J.I.Kraszewski; Nike; H.Sienkiewicz, W.S.Reymont, Cz. Miłosz, W.Szyborska; Jean Artur Rimbaud; „Cierpienia młodego Wertera” J.W.Goethe; bestseller; Andrzej Żuławski; M.Rej; Fiodor Dostojewski.

Ireneusz Szutowicz

St. inspektor bhp WBP w Opolu

INSTRUKCJA STANOWISKOWA BHP DOTYCZĄCA PRACY PRZY MONITORACH EKRAKOWYCH

1. Obraz na ekranie monitora powinien być stabilny, bez migotania i innych zakłóceń.
2. Znaki na ekranie powinny być wyraźne.
3. Ekran powinien mieć oddzielną podstawę lub stać na stole o regulowanej wysokości.
4. Przestrzeń przed klawiaturą powinna być wystarczająca do zapewnienia podparcia dla rąk i dłoni.
5. Biurko lub powierzchnia robocza powinna umożliwić dowolne ustawienie ekranu, klawiatury, dokumentów i urządzeń pomocniczych.

W czasie intensywnej pracy przy obsłudze monitorów ekranowych zaleca się stosowanie przerw w pracy (10 minut po godzinie pracy lub 20 minut po 2 godzinach pracy).

Minimalne wymagania w zakresie bhp przy monitorach ekranowych to:

1. Instalowanie wielu monitorów w dużych salach jest niewskazane. Hałas w pomieszczeniach do prac teoretycznych i opracowywania danych zgodnie z normą PN-84/-N-01307 nie powinien przekraczać 55 d/A. Duże sale powinny być podzielone na mniejsze z zastosowaniem osłon przeciwhałasowych.
2. Właściwie zorganizowana przestrzeń pracy dla nóg i rąk pracownika obsługującego monitor,
3. Odległość ekranu monitora od oczu powinna wynosić od 1,5 do 2 przekątnych ekranu,
4. Klawiatury, monitor i dokumenty powinny być najbliżej siebie i tak usytuowane by przenoszenie wzroku z jednego podzespołu na drugi nie wymagało wykonywania ruchów głową, w celu zmniejszenia akomodacji oka należy tak usytuować dokumenty, aby znajdowały się one w tej samej odległości od oka, co klawiatura lub ekran monitora.

5. Na jedno stanowisko pracy z komputerem powinno przypadać minimum 6 m^2 powierzchni pomieszczenia. Kubatura powinna zapewniać co najmniej 20 m^3 powietrza na jedno stanowisko pracy.

6. Sąsiednie stanowiska pracy powinny być oddalone od stanowiska pracy z monitorem co najmniej o $1,5 \text{ m}$ od obudowy monitora, klawiatury i drukarki. Na ekran monitora powinien być założony filtr ochronny, atestowany, chroniący przed oddziaływaniem pola elektrostatycznego i ograniczający odbicie światła od ekranu. Potencjał elektrostatyczny ekranu monitora zgodnie z wytycznymi WBP 84 Min. Przem. Chem. i Lekkiego – 04/ nie powinien przekraczać 200 V . Pracownik nie powinien przebywać przed ekranem monitora w miejscu, w którym natężenie pola elektrostatycznego przekracza (w ciągu dnia pracy) wartość 20 kV/m .

7. Zaleca się by stanowiska pracy były wyposażone w ergonomiczne meble i fotele obrotowe z odpowiednią regulacją siedziska i oparcia.

8. Ekran monitora powinien być ustawiony poprzecznie względem okien, które w okresie letnim powinny być wyposażone w żaluzje, ograniczające oświetlenie ekranu monitora do poziomu poniżej 500 Lx , (proponuje się ogólne oświetlenie $300\text{-}500 \text{ Lx}$),

9. Ważnym jest prawidłowe zerowanie metalowych szkieletów wchodzących w skład sprzętu komputerowego. Sprzęt ten powinien być wyposażony fabrycznie w trójżyłowy przewód sieciowy i podłączony do prawidłowo wbudowanych gniazd z bolcem zerującym.

10. Raz na tydzień ekran monitora i założony na niego filtr powinien być czyszczony.

11. Pracownicy powinni okresowo być szkoleni w zakresie bhp przy komputerach. Szkolenie należy poprzedzić specjalistycznym przeglądem stanowisk pracy.

12. Pracownicy obsługujący monitory ekranowe podlegają profilaktycznym badaniom lekarskim tj. badaniom wstępnym, okresowym i kontrolnym po 30 dniach absencji chorobowej. Termin badania okresowego ustala lekarz prowadzący badania profilaktyczne w porozumieniu z kierownikiem zakładu. Natomiast decyzje o zakresie badań profilaktycznych oraz o odsunięciu pracownika od pracy przy komputerach ze względów zdrowotnych w tym również kobiet w ciąży podejmuje lekarz prowadzący badania profilaktyczne.

Kobiety w ciąży mogą pracować przy monitorach ekranowych do 4 godzin dziennie.

ZARZĄDZENIE Nr 1/99
DYREKTORA WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W OPOLU Z DNIA 20 stycznia 1999 r.

w sprawie ochrony danych osobowych, których administratorem pozostaje
 Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Na podstawie art 3 ust. 1 i art. 36 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz. 883) zarządzam, co następuje:

§ 1

Dane osobowe dotyczące czytelników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, zebrane dla celów związanych z realizacją zadań statutowych podlegają ochronie i zabezpieczeniu w zakresie przewidzianym w art. 1 oraz 36-39 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.Nr 133, poz. 883).

§ 2

Wojewódzka Biblioteka nie prowadzi przetwarzania danych osobowych, o których mowa w rozdziale 3 cytowanej ustawy, jak również jakichkolwiek operacji na podstawie danych i w tym zakresie nie stanowią one zbioru posiadającego oznaczoną strukturę zestawu danych podlegającego rejestracji – jako zbioru.

§ 3

Wszelkie przypadki powodujące ograniczenie możliwości ochrony danych lub naruszenia obowiązku ich zabezpieczenia podlegają pisemnemu zgłoszeniu bezpośredniemu przełożonemu, przez pracownika, który stwierdził tą zaszłość.

§ 4

Obowiązki wynikające z § 1 i 3 zarządzenia obciążają wszystkich pracowników, którzy w związku z zakresem swych zadań posiadają dostęp do danych osobowych zebranych dla bieżących potrzeb Biblioteki.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 20 stycznia 1999 r.

Radca prawny
Stanisław Nowak
WP, DHP, Gódko 158/R1

DYREKTOR
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej

MGR Tadeusz Chrobak

Akty normatywne opublikowane w I półroczu 1999 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, których treść znajduje zastosowanie w działalności placówek bibliotecznych

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 1998 r. w sprawie wewnętrznych służb ochrony (Dz. U. Nr 4, poz. 31). Treść jego zobowiązuje kierownika jednostki organizacyjnej do utworzenia wewnętrznej ochrony obszarów, obiektów i urzędzeń, o których mowa w art. 7 nr 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740). Przepis ten wymienia m.in. „obiekty, w których zgromadzone są dobra kultury narodowej”.
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 stycznia 1999 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru i obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 6, poz. 43). Skorygowano tym rozporządzeniem najniższą podstawę zasiłku chorobowego i ustalono od dnia 1 stycznia 1999 r. jako jego podstawę kwotę 528 zł
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1999 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. Nr 7, poz. 52) – od dnia 26 stycznia 1999 r. – 24% w stosunku rocznym.
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 stycznia 1999 r. w sprawie dochodów stanowiących pochodną wypłat zasiłków z ubezpieczenia społecznego w czasie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 9, poz. 81). Rozporządzenie określa rodzaje dochodów na podstawie których następują wypłaty przez ZUS świadczeń w przypadkach w nim podanych (m.in. za okres, w którym płatnik składek nie miał obowiązku przedkładania

imiennego raportu zawierającego zestawienie wypłacanych składników wynagrodzeń), przedłużenie okresu wypłaty zasiłku chorobowego, przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego.

5. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz. U. Nr 41, poz. 419) – omówienie treści w innym miejscu.

6. Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie właściwości i trybu powoływania rzeczników dyscypliny finansów publicznych, organów orzekających oraz szczegółowych zasad postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. Nr 42, poz. 421). Jest to rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 6 listopada 1998 r. o finansach publicznych, które m.in. określa zakres działania rzeczników dyscypliny finansów publicznych, komisji orzekających, procedurę ujawniania i karania w sprawach o naruszenie tej dyscypliny, środki zaskarżenia orzeczeń oraz wykonywanie kar.

7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 maja 1999 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. Nr 43, poz. 429 – od dnia 15 maja 1999 r. 21% w stosunku rocznym).

8. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagrodzenia pracowników instytucji kultury prowadzących gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 45, poz. 446). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 20 maja 1999 r. z mocą obowiązującą od 1 marca 1999 r. i zastąpiło odpowiednio rozporządzenie M.K.iSz. z dnia 31 marca 1992 r. W zakresie korzystniej unormowanym znajduje zastosowanie do chwili podpisania protokołu dodatkowego, również do pracowników, do których stosuje się postanowienia Ponadzakładowego U.Z.P.

9. Ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o zmianach ustawy o finansach publicznych (Dz.U.Nr 49, poz. 485). Mówi m.in. o możliwości określenia przez organ samorządowy zasad oraz trybu umorzenia wierzytelności jej jednostek organizacyjnych z tytułu należności pieniężnych.

10. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 24 maja 1999 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu bibliotek upoważnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania (Dz. U. Nr 50, poz. 513). Wprowadza ono możliwość przekazywania egzemplarzy obowiązkowych otrzymanych

przez uprawnione biblioteki, jeśli nie odpowiadają profilowi ich zbiorów nieodpłatnie, bibliotekom wchodzącym w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, za zwrotem kosztów opłat pocztowych przesyłek.

*Stanisław Nowak
Radca prawny WBP w Opolu*

Nowe wymogi kwalifikacyjne

W Dzienniku Ustaw nr 41 z dnia 10 maja 1999 r. nr 419 ukazało się Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji.

W związku z powyższym z dniem 25 maja 1999 r. straciło moc Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 marca 1998 r. (Dz. U. nr 122, poz. 802 i 803) dotyczące tej samej sprawy.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie wprowadza kilka istotnych zmian dla bibliotekarzy zatrudnionych w bibliotekach publicznych, a mianowicie:

- a) Obowiązek uzupełnienia kwalifikacji do zajmowania dotychczasowego stanowiska w ciągu 5 lat w przypadku braku odpowiednich kwalifikacji;
- b) zwolnienie od obowiązku uzupełnienia wymaganych kwalifikacji osób, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia miały ukończone na dotychczasowym stanowisku 45 lat życia i osiągnęły 15-letni staż pracy w działalności bibliotecznej (dotychczas 45 lat życia, 25 lat stażu pracy);
- c) w stanowiskach: starszy kustosz, kustosz, starszy bibliotekarz i bibliotekarz wprowadza nowy wymóg wykształcenia wyższego zawodowego odpowiadającego profilowi biblioteki, wykonywanej specjalności;
- d) w stanowiskach: starszy kustosz i kustosz zwiększa wymogi stażu o 1 rok (st. kustosz - z 5 do 6 lat, kustosz - z 3 i 4 do 4 i 5 lat).

Bibliotekarzy zatrudnionych w bibliotekach publicznych dotyczą wymogi kwalifikacyjne wymienione w Załączniku nr 1 tabela 2. Pracownicy służby bibliotecznej.

W załączniku nr 2. Wykaz szkół wyższych, szkół i innych form kształcenia, których ukończenie uznaje się za wykształcenie bibliotekarskie i przygotowanie pedagogiczne zapis w części A, pkt. 3.7 nie dotyczy pracowników służby bibliotecznej.

Zmiana zasad wynagradzania

W Dzienniku Ustaw z dnia 20 maja 1999 r. Nr 45, poz 446 ukazało się Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r., w sprawie zasad wynagradzania pracowników instytucji kultury prowadzących gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych. Tabela stawek wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników działalności podstawowej, administracji i obsługi zatrudnionych w bibliotekach publicznych (załącznik nr 1, tabela 1) podaje stawki miesięczne w złotych brutto tj. z uwzględnieniem obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne.

Alicja Bujak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
WBP w Opolu

Zarząd Komisji Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP zorganizował w Warszawie w Bibliotece Narodowej warsztaty dla przedstawicieli wojewódzkich bibliotek publicznych. Spotkanie odbyło się w dniach 16-18 listopada 1998 r. i dotyczyło języka haseł przedmiotowych BN oraz opisu przedmiotowego literatury pięknej dla dorosłych. Już kilkakrotnie uczestniczyłam w różnorodnych szkoleniach i warsztatach, ale to spotkanie wspominam szczególnie miło. Było doskonale przygotowane organizacyjnie i merytorycznie. Udział świetnych praktyków, pozwalających na indywidualne rozstrzygnięcie wątpliwości dotyczących haseł przedmiotowych, pozwolił mi w znacznym stopniu rozszerzyć ten bardzo trudny obszar bibliotekarskiej działalności.

Jak zwykle wysokim kunsztem zawodowym wykazała się pani dr Jadwiga Sadowska (BN), której wystąpienie o adekwatności opisu przedmiotowego spotkało się z całkowitą aprobatą bibliotekarzy zajmujących się hasłami przedmiotowymi

Obszerną część szkolenia zajął problem tematowania książek o tematyce regionalnej i zasadach stosowania wybranych określników w hasłach z tematami korporatywnymi i chronologicznymi. Pracownicy BN Wanda Klenczon – kierownik Ośrodka Normalizacji Technicznej i Anna Stolarczyk – kierownik Zakładu Katalogowania Rzeczowego to wizytówki nowoczesnego bibliotekarstwa polskiego, znakomitości w zawodzie. Ich komunikatywność, fachowość, erudycja ujęły wszystkich uczestników warsztatów.

Na uwagę zasługuje też wystąpienie Piotra Bierczyńskiego z WiMBP w Łodzi, który omówił nowe tematy i określniki w opisach „Przewodnika Bibliograficznego” w latach 1997-98 i ich wykorzystanie w katalogu komputerowym biblioteki łódzkiej, a także wykorzystanie wydawnictwa BN „Literatura piękna – a notowany rocznik bibliograficzny” w formułowaniu charakterystyk wyszukiwawczych dla literatury pięknej dla dorosłych.

Ogólna dyskusja na zakończenie warsztatów utwierdziła organizatorów w przekonaniu, że szkolenia dotyczące haseł przedmiotowych powinny być kontynuowane.

*Zofia Maliszewska
Dział Gromadzenia,
Opracowania i Katalogów*

„Biblioteki publiczne przed wejściem Polski do Unii Europejskiej”

Pod takim hasłem odbyła się w Chorzowie w dniach 26-28 kwietnia br. ogólnopolska konferencja naukowa pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki. Jej organizatorami byli: Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w Warszawie i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Katowicach.

W konferencji udział wzięli nauczyciele pomaturalnych szkół bibliotekarskich i przedstawiciele wojewódzkich i miejskich bibliotek publicznych z terenu całej Polski.

Przedstawicielka Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy, Mirosława Majewska, otwierając konferencję i uzasadniając jej temat, przypomniała o coraz bliższej i bardziej realnej – mimo niebezpiecznych zawirowań – perspektywie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, stwarzającej dodatkowy impuls do dalszego kształcenia bibliotekarzy. Nowe wyzwania stawiają bibliotekarzy przed koniecznością wdrożenia się do nowych norm prawnych, metod pracy i zarządzania oraz potrzeb użytkowników bibliotek właściwym państwom członkowskim UE, nabycia szerszych kompetencji językowych i informatycznych.

Merytoryczny program konferencji zainaugurował referat prof. dr hab. Genowefy Grabowskiej z Uniwersytetu Śląskiego „Unia Europejska i jej instytucje oraz stan stosunków Polski z Unią”.

Kolejne wystąpienia w pierwszym dniu obrad dotyczyły takich tematów jak:

- stan i perspektywy wykorzystania technologii sieciowych w polskich bibliotekach publicznych w przeddzień wejścia Polski do Unii Europejskiej,
- biblioteki publiczne wobec nadziei i zagrożeń współczesności,
- prawo biblioteczne w krajach Unii Europejskiej.

Wieczorem uczestnicy konferencji spotkali się ze Zbigniewem Święchem, autorem bestsellerowego wieloksięgu pt. „Kłatwy, mikroby i uczeni”, który swoje wystąpienie zatytułował „W 430 rocznicę Unii Lubelskiej. Pierwsza Unia Europejska Polski i Litwy z niezwykłościami w tle”.

Referaty drugiego dnia obrad to:

- Rola bibliotek we współczesnym świecie;
 - Model biblioteki publicznej;
 - Zadania samorządu powiatowego jako organizatora działalności bibliotecznej
 - Zbiory bibliotek, charakterystyka zawartości zbiorów, specjalizacja, główne tendencje i standardy;
 - Nowe wyzwania i możliwości bibliotekarskiej edukacji ustawicznej.
- Podsumowaniem tematyki konferencji były komunikaty dyrektorów biblio-

tek w Olsztynie, Wałbrzychu i Jeleniej Górze, którzy przedstawili konkretne działania swych bibliotek w zakresie europejskiej współpracy bibliotek publicznych.

Była to konferencja bardzo potrzebna. Myślę, że uzmysłowiła jej uczestnikom wagę problemów wynikających z bliskiej perspektywy integracji europejskiej. Pozwoliła na nowo spojrzeć na wynikające stąd konsekwencje zarówno w samym doskonaleniu zawodowym bibliotekarzy jak i przyszłej pracy polskich bibliotek publicznych.

Pod hasłem „Ku bibliotece przyszłości” przebiegał trzeci dzień konferencji. Jej uczestnicy mieli okazję zwiedzić jedną z najnowocześniejszych polskich bibliotek, Bibliotekę Śląską w Katowicach.

Anna Śliwińska

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Spotkanie w Radomiu

16 kwietnia 1999 r. w Radomiu z inicjatywy Krajowej Rady Bibliotecznej odbyło się spotkanie bibliotekarzy poświęcone stanowi organizacji bibliotek powiatowych. Gospodarzem spotkania była Anna Skubisz, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu. Obrady prowadziła prof. dr hab. Jadwiga Kołodziejska, dyrektor Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej.

W kilkugodzinnej, intensywnej naradzie udział wzięli przedstawiciele byłych bibliotek wojewódzkich, obecnych bibliotek wojewódzkich oraz bibliotek miejskich i gminnych. Ogółem w Radomiu zebrało się grono ponad 30 osób.

Wnioski płynące z narady miały raczej wydźwięk negatywny. Głosy bibliotekarzy wskazywały na ogólną inercję w sprawie organizacji bibliotek powiatowych. Związane jest to głównie z brakami budżetowymi w starostwach. Według uczestników spotkania powołanie biblioteki powiatowej kosztowałoby jedynie od 50 do 100 tys. zł. Tymczasem w starostwach na kulturę przeznaczono od kilku do kilkunastu tysięcy złotych. Zdarzają się też sytuacje, że samorząd miejski jest przeciwny organizacji biblioteki powiatowej uważając, że obsługa biblioteczna w gminach jest zapewniona.

Dyskutanci doszli do wniosku, że przy autonomii samorządów nie można myśleć o powrocie do scentralizowanego systemu zarządzania jaki istniał do

1975 r. Natomiast przez biblioteki powiatowe powinna być koordynowana m.in. polityka gromadzenia zbiorów, zarządzanie bazami informacyjnymi, obsługa czytelnicza osób niepełnosprawnych, wypożyczenia międzybiblioteczne, działalność kulturalna bibliotek w powiecie, szkolenia zawodowe bibliotekarzy.

Dyskutanci doszli do wniosku, że w związku z coraz większą różnorodnością bibliotek oraz „pomysłami” na tworzenie bibliotek powiatowych, powinny one być powoływane na bazie publicznych bibliotek miejskich. Nie-wybaczalnym błędem byłoby tworzenie powiatowych biur bibliotecznych bez zbiorów, kadry i zaplecza lub powoływanie powiatowych bibliotek na bazie bibliotek pedagogicznych.

Zdaniem uczestników spotkania konieczne jest nagłaśnianie potrzeby tworzenia i roli bibliotek powiatowych w lokalnych i regionalnych mediach.

Piotr Polus

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

W dniach 11-13 maja 1999 r. odbyło się w Białymstoku ogólnopolskie seminarium z zakresu czytelnictwa dziecięcego na temat „Walory edukacyjne literatury dziecięcej”, którego organizatorami byli: Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy – Filia w Białymstoku oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Uczestnikami szkolenia byli instruktorzy czytelnictwa dziecięcego wojewódzkich bibliotek publicznych oraz wykładowcy CUKB.

W trakcie trzydniowego seminarium wygłoszono 9 referatów poświęconych m.in. warsztatom czytelniczym dla dzieci i młodzieży, współczesnej literaturze dziecięcej – jej nowym prądom i kierunkom.

Instruktorzy uczestniczący w seminarium zapoznali się także z działalnością biblioteki gminnej w Mońkach. W bibliotece tej dokonano także prezentacja form popularyzacji literatury dziecięcej (występ zespołu dziecięcego, wystawa książek, multimedialne programy edukacyjne).

Seminarium towarzyszyła prezentacja wydawnictw edukacyjnych POLAN-GLO Warszawa. Uczestnicy seminarium otrzymali materiały reklamowe wydawnictw edukacyjnych.

Teresa Mazur

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Elżbieta Krywicka, Ewa Krzeszowska
Biblioteka Miejska w Głucholazach

Jubileusz 50-lecia Biblioteki Miejskiej w Głucholazach

Nie zawsze wszyscy są zgodni co do sensu organizowania podobnych uroczystości, a że to szkoda pieniędzy, czasu, zaangażowania itd. Ale każde święto mówi nam co jest ważne, jednoczy nas wokół wspólnej sprawy. To właśnie w takich momentach jest okazja powiedzieć coś więcej do szerszego odbiorcy.

O pracy w bibliotece, jej historii można opowiadać wiele i długo. Teraz jednakże postaram się przedstawić jedynie kwintesencję tej historii.

Miejska Biblioteka Publiczna w Głucholazach powołana została do życia 27.05.1949 r. uchwałą Powiatowej Rady Narodowej w Nysie, w dużej mierze dzięki ówczesnym władzom miasta i garstce ofiarnych i oddanych sprawie kultury społeczników, dla których celem stało się zaspokojenie potrzeb kulturalnych miasta przez dostarczenie szerokiemu ogółowi polskiej książki. Byli to: Władysław Kumor – pracownik Zarządu Miejskiego i inż. Feliks Polaski – pierwszy społeczny bibliotekarz. Ich inicjatywę wspierała finansowo ówczesny burmistrz Franciszka Zawidzka.

Pierwotne zasoby biblioteki to 2 540 wol. zakupionych aż w Warszawie, a także pozyskanych od mieszkańców. Zbiory biblioteczne powiększono z roku na rok drogą zakupów i darów. Po pięciu latach liczył już nasz księgozbiór 10 000 wol. Niestety fatalnym zarządzeniem z 1952 r., w którym zalecano przeprowadzenie „selekcji księgozbioru” wycofano ok. 2 000 wol., m.in. książki J.Dobraczyńskiego, Z.Kossak-Szczuckiej, T.Parnickiego, M.Wańkowicza i wielu innych. W latach 60. książki tych autorów wracały powoli na półki.

Duży udział w doborze księgozbioru miała Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu poprzez tzw. zakup centralny, a w ostatnich latach przekazując nam wiele pozycji w darze. Darczyńcami byli też czytelnicy, którzy przekazywali swoje zbiory lub przekazywali pieniądze na ich zakup. Szcze-

gólnie w tamtych latach hojna w dary była rodzina Filipowiczów oraz państwo Małeccy.

Dzisiaj biblioteka nasza liczy 136 tys. woluminów. Księgozbiór jest sukcesywnie odnawiany i uzupełniany. Wprawdzie w 1998 r. zajęliśmy 30 miejsc (spośród 66 bibliotek) w województwie co do ilości zakupu rocznego, ale przy współpracy czytelników staramy się, aby nasze zbiory zaspokajały potrzeby czytelnicze i informacyjne.

W pierwszym roku działalności naszej ksiąźnicy korzystających z jej zbiorów było 454 czytelników. W roku 1960 biblioteka liczyła ich już 2156-ciu. Apogeum zarejestrowano w 1980 roku, kiedy to korzystających z wypożyczania było 8 370 osób. Było to wynikiem reorganizacji administracyjnej. Biblioteka otrzymała nowy statut, w myśl którego przyjęła strukturę i funkcje MiGBP i stała się centrum organizacyjnym i metodycznym dla 8 filii. W jej strukturze znalazły się także punkty biblioteczne, prowadzone w zasadzie społecznie. W 1980 roku było ich 12, w tym 7 sezonowych korzystali bowiem z naszych zbiorów także wczasowicze i dzieci przebywające na kolo-niach.

Wejście w początkach lat 80. do naszych domów wideo i komputerów, zmniejszająca się z roku na rok liczba turystów odwiedzających nasze miasto, punktów bibliotecznych to jedne z czynników, które znacznie wpłynęły na regres w czytelnictwie. W roku 1990 zarejestrowanych było 5 180 czytelników, a w 1996 – 4 011. Od trzech lat notujemy tendencje wzrostowe w naszej placówce. Na koniec 1998 r. zarejestrowaliśmy 4 300 osób, a ilość wypożyczeń wzrosła o ok. 5 000 wol. w odniesieniu do roku 1997.

Socjologowie upatrują różnych przyczyn spadku i wzrostu wypożyczeń. Jedno jest wszakże pewne – zmieniają się w bibliotekarstwie priorytety funkcji bibliotek. Już nie wystarcza samo wypożyczanie książek. Zapotrzebowanie informacyjne naszych użytkowników powoduje przeniesienie punktu ciężkości na usługi informacyjne. W ubiegłym roku w naszej bibliotece udzielono 3 tys. kwerend dla 3 tys. osób, podczas gdy w 1990 było 1 700 kwerend.

W miarę powiększania się księgozbioru oraz wzrastania liczby czytelników istniała konieczność zmiany lokum biblioteki. Zmian tych było cztery. Pierwszy lokal to było jedno pomieszczenie w ówczesnym Domu Kultury, na drugi składały się dwa pokoje o powierzchni 81 m² i mieścił się w obecnej kawiarni „SAS”, trzeci raz biblioteka przeżyła przeprowadzkę w 1965 roku zajmując parter obecnego Urzędu Miasta i Gminy. Otrzymanie tego pomieszczenia o powierzchni 282 m² to jeden z efektów prężnej pracy ówczesnego Koła Przyjaciół Biblioteki i przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej p. Zdzisława Zawadzkiego. W latach 70. okrojono bibliotekę o jedno duże pomieszczenie w związku z czym czytelnia została przeniesiona

tury. Niefunkcjonalność tego posunięcia spowodowała zamianę w 1978 roku czytelnia na oddział dla dzieci. W 1993 roku biblioteka po raz czwarty zmieniła lokal, w którym „żyje” do dzisiaj na 155 m² z księgozbiorem 64 tys. wol.

Niestety jest nasza ksiąznica rozdrobniona po całym mieście: siedziba i dział opracowania mieszczą się na Osiedlu Tysiąclecia, wypożyczalnia dla dorosłych wraz z czytelnią w budynku MZB, a oddział dla dzieci nadal pozostaje w Domu Kultury. Nie sprzyja ten stan sprawnej organizacji czytelnictwa, ale wierzymy, że władarze naszego miasta przyjęli ten problem pod rozwagę.

Trudności lokalowe nigdy nie przeszkadzały bibliotekarkom w prowadzeniu działalności upowszechniającej czytelnictwo, a w latach 60. i 90. prowadzenia nawet wielokierunkowej działalności kulturalno-oświatowej. Popularyzacja czytelnictwa była i jest głównym kierunkiem pracy kulturalnej w naszej bibliotece. Doskonałe wyniki osiągała biblioteka w ogólnopolskich i wojewódzkich konkursach czytelniczych. W 1969 roku za udział w konkursie „Złoty Kłos” otrzymaliśmy nagrodę Ministra Kultury i Sztuki, w rok później nagrodę wojewódzką za udział w konkursie „Blżej książki współczesnej”. W wojewódzkim konkursie „Na najlepszy punkt biblioteczny” nasze panie dwukrotnie otrzymywały nagrody: w 1979 r. p. Helena Kois ze Starego Lasu została wyróżniona, a w 1984 r. p. Dorota Bilons z Pokrzywnej otrzymała I nagrodę. Za udział, w 1985 roku, w konkursie „Biblioteka blżej czytelnika” bibliotekarki otrzymały wyróżnienie w kwocie 5 000 zł. Były to: Elżbieta Krywicka – ówczśnie dyrektor biblioteki, Krystyna Bagińska i Krystyna Sawicka, bibliotekarki wypożyczalni dla dorosłych. Kolejna radość z wyróżnienia naszej biblioteki i pracowników to efekt udziału w konkursie „Współzawodnictwo o najlepszą bibliotekę w gminie”, również w 1985 r.

Także i dzieci zdobywały laury w swoich konkursach organizowanych przez bibliotekę wojewódzką, m.in. : „Rodzinne spotkania z książką” w 1981 r., „Gdybym był pisarzem i malarzem” w 1982 r., „Wielka, większa i największa ... przygoda z książką” w 1984 r., w którym było wyróżnionych i nagrodzonych aż dziewięcioro dzieci.

Nie kończyła się działalność upowszechniająca na konkursach. Starsi mieszkańcy pamiętają zapewne bardzo widowiskowe korowody postaci z książek, które w latach 60. organizowała biblioteka na Dni Oświaty, Książki i Prasy. Odbywały się też wówczas seanse filmów amatorskich z podróży po Egipcie, Chinach, Grecji, Turcji, Włoszech, Rosji, Rumunii, Bułgarii. Prezentowali je uczestnicy wycieczek dr Ragankiewicz i dr Kurgan. Propagowano książkę poprzez spotkania autorskie, wystawki, wystawy, pogadanki. Bohaterami spotkań autorskich byli m.in. Adam Bahdaj, Stefan Chmielnicki, Ryszard Lasota, Janusz Korczak, Wojciech Żukrowski, Edward Stachura, Marek Nowa-

kowski, Krzysztof Kąkolewski, a ostatnio Leszek Mazan, Wiesław Malicki, Wanda Chotomska i inni.

Obok sprawdzonych form pracy z czytelnikiem w latach 90. biblioteka nasza zorganizowała w 1994 r. „Turniej rodzin”, w którym głównym bohaterem była literatura i historia Głucholaz; odbył się turniej w ramach Dni Głucholaz. Byliśmy współorganizatorami pierwszych imprez w ramach Dni Ziemi, bibliotekarki zapoczątkowały współpracę z ludźmi piszącymi amatorsko, tworząc pierwotnie przy Czytelni Biblioteki Miejskiej Klub Ludzi Piszących. Obecnie działa on przy oddziale dla dzieci, a jego opiekunem merytorycznym jest prudnicki poeta Wojciech Ossoliński. Zorganizowaliśmy spotkania autorskie głucholazskim poetkom, m.in. Annie Żurawskiej, Jadwidze Tomaszewskiej, Irenie Rup.

Biblioteka współpracowała i współpracuje z wieloma szkołami i organizacjami w mieście i gminie, organizując wieczory kolęd, spotkania z poezją, lekcje biblioteczne, konkursy, zgaduj-zgadule. Drugi rok organizujemy dla młodzieży licealnej cykl spotkań z prof. Uniwersytetu Opolskiego Ireną Jokiel. Dla dzieci klas VII-VIII od trzech lat organizujemy turniej historyczny, a w roku ubiegłym także polonistyczny.

Bibliotekarki z wypożyczalni dla dorosłych przez wiele lat zaopatrywały ludzi chorych i niepełnosprawnych w strawę duchową, nosząc im książki do

o mów.

Przedstawiciele każdej dziedziny życia, każdego zawodu mówili, mówią i mówić będą jak ważne jest to co robią właśnie oni. My także uważamy, że zawód bibliotekarza jest szczególny. Wykonujący go człowiek musi lubić to co robi, musi mieć szeroką wiedzę, nade wszystko musi być nastawiony pozytywnie do ludzi, aby przyciągać ich do biblioteki, aby wiarygodnie motywować rację czytania i permanentnego kształcenia, aby utrzymywać bibliotekę przy życiu. Bo bibliotekarz udostępnia zbiory, które wcześniej kupuje i opracowuje inny, udziela informacji, przedtem ją gromadząc i opracowując, wysłuchuje zwierzeń, jest doradcą w różnych dziedzinach, przybliża ludziom świat książki organizując imprezy literackie, konkursy, nierzadko spotkania autorskie, ale nie tylko. Bibliotekarz w bibliotece publicznej wykonuje też różnorodne prace fizyczne począwszy od pielęgnowania książek, porządkowania ich noszenie w czasie przeprowadzek, podczas remontów, a także sprzątania kiedy jest taka potrzeba. 39 lat swojego życia dla takiej pracy oddała pani Krystyna Bagińska, z których 30 lat w naszej bibliotece. Wiele lat przepracowały też: Maria Gałońska, która pracowała u nas w latach 1952-1963; 27 lat pracuje już w naszej księżnicy Helena Grądkowska, prowadząc Filię nr 1 w Głucholazach, 25 lat przepracowała w bibliotece Genowefa Korkosz, 23 lata Helena Wolicka, 23 lata pracuje Ewa Drozd, kochana i szanowana przez

dzieci, których uczy miłości do słowa pisanego. Nie tylko pracownicy angażowani byli i są do wspomnianych wyżej czynności. Robili to i robią także kierownicy naszej placówki, którzy zawsze utożsamiali się z biblioteką i jej pracownikami, zawsze na sercu leżało im dobro czytelnika. Ludmiła Bielecka, która w 1952 roku objęła stanowisko po Marii Świridzie, 21 lat z miłością i zaangażowaniem zarządzała placówką. Jak podkreślają jej pracownicy, te lata życia poświęciła upowszechnianiu czytelnictwa, za co my bibliotekarze składamy Jej wielkie podziękowania i wyrazy szacunku. W 1973 roku Ludmiła Bielecka przeszła na emeryturę, a funkcję kierownika przejęła Genowefa Korkosz. Pełniła ją do chwili objęcia stanowiska przez Wiesława Dąbrowskiego. Od 1977 r. do lipca 1983 r. biblioteką kierowała Irena Paszkiewicz-Chudy, obecnie dyrektor MiGBP w Nysie. Od 1983 r. do dzisiaj biblioteką zarządza Elżbieta Krywicka.

„Biblioteka publiczna, to lokalne wrota do wiedzy, spełnia podstawowy warunek dla kształcenia trwającego całe życie, niezależnego podejmowania decyzji i rozwoju kulturalnego jednostki i grup społecznych” – czytamy w Manifeście UNESCO z listopada 1994 roku. Manifest ów proklamuje przeświadczenie UNESCO o żywotnej sile edukacyjnej, kulturowej i informacyjnej bibliotekarstwa publicznego, jako podstawowych czynnikach zachowania pokoju, duchowego dobrobytu obywateli.

Nasz niezawodny, już za życia będący legendą, Jerzy Waldorff powiedział: „Trzeba pamiętać, że najbogatszy naród, jeśli będzie pozbawiony kultury (...), przestanie być narodem, zmieniając się w stado, które byle wróg popędzi do takiej zagrody, jaką sam wybierze na więzienie”.

Czasy są szczególne. Pędzimy do Europy kładąc akcent na gospodarkę, na to, by żyło się nam wygodnie, dbając o społeczne i socjalne zabezpieczenia – zapominamy często o najważniejszym.

A później...?

Okazało się, że na Zachodzie trzeba było wyasygnować z budżetu duże pieniądze, żeby powtórnie nauczyć ludzi z korzystania z dóbr niematerialnych. Amerykanie w pewnym momencie spostrzegli, że rośnie liczba obywateli, którzy po ukończeniu szkoły nie przeczytali ani jednej książki. Francuzi stanęli przed problemem wtórnego analfabetyzmu. To powinno być przestrożą dla nas, jeszcze niedoświadczonych negatywnie. Chociaż najnowsze dane również nie są optymistyczne. Wynika z nich, że 42 % Polaków nie czyta

wcale, a nawet nie przegląda książek. Niebezpieczeństwo polega na tym, że ludzie odzwyczajają się od kultury, przestają jej potrzebować. Do upadku kultury łatwo doprowadzić, ale do podniesienia, do odtworzenia trzeba już ogromnych środków.

My – mieszkańcy Gminy Głuchołazy mamy to szczęście, iż prawie wszystkie ostatnie lata burzliwych przemian w kraju – nasi radni każdej kadencji do dzisiaj nie podjęli decyzji o likwidacji bibliotek.

Obecny Minister Kultury i Sztuki Andrzej Zakrzewski, przedstawiając najważniejsze cele w polityce kulturalnej państwa za jeden z jej priorytetów uznał wspomaganie rozwoju czytelnictwa poprzez wsparcie sieci bibliotek publicznych.

Zagadnienia bliskie bibliotekom poruszane są w wielu dokumentach Unii Europejskiej dotyczących kultury, edukacji i badań naukowych. Komisja ds. Kultury, Młodzieży, Edukacji i Środków Przekazu podjęła prace nad tzw. Zieloną Księgą poświęconą roli bibliotek w społeczeństwie informacyjnym. W ramach prac tej Komisji został przygotowany raport „Rola bibliotek we współczesnym świecie”. Podstawowe funkcje bibliotek publicznych „na dzisiaj” zostały ujęte w tematach:

- Demokracja i społeczeństwo obywatelskie;
- Rozwój ekonomiczny i społeczny;
- Kształcenie ustawiczne;
- Różnorodność kulturowa i językowa.

Z raportu, o którym mowa wynika, iż krajowa i regionalna polityka biblioteczna powinna zmierzać m.in. do:

- zapewnienia swobodnego dostępu do wiedzy i informacji,
- podkreślania roli biblioteki w ułatwianiu obywatelom dostępu do źródeł informacji,
- zmniejszania trudności napotykanych przez użytkowników w dostępie do zasobów informacyjnych.

Komercjalizacja dostępu może doprowadzić do zwiększenia dysonansu pomiędzy bogatymi i ubogimi w informację społecznościami. Świat już zauważył, że nie ma rywalizacji pomiędzy książką a filmami wideo czy komputerami, które zawojowały nasze życie. Bogaty świat, bogate kraje chcą być jeszcze bogatsze, dlatego propagują czytanie książek i walczą z wtórnym analfabetyzmem.

A u nas?

Jak już wcześniej wspominałam, aż 42 % rodaków nie bierze książki do ręki przez cały rok. Pod względem czytelnictwa zajmujemy jedno z najgorszych miejsc w Europie. Na zamówienie Unii Europejskiej powstał raport

o sytuacji bibliotek w krajach postkomunistycznych, którego wyniki ogłosiła prof. Kołodziejska. Oceniono przede wszystkim rządowe nakłady na biblioteki, liczone w ecu na głowę mieszkańca. W krajach Unii średnia wynosi 19,6 ecu; w wybranych 10 krajach postkomunistycznych (m.in. bez Rosji) średnia wynosi 6,6 ecu.

Najwięcej na biblioteki wydaje Szwecja (80 ecu), Dania (75 ecu), Finlandia (45 ecu) itd.

W naszej części Europy przoduje Słowenia (19 ecu). Polska znalazła się na ósmym miejscu, za nami są tylko Bułgaria i Węgry.

Jeśli ktoś dzisiaj chce zastanawiać się nad problemem „być albo nie być bibliotek” to dla otrzeźwienia pozwolę sobie powiedzieć, iż mniejszości narodowe na Opolszczyźnie zakładają swoje biblioteki (mówiła o tym Rita Siemund podczas pobytu w naszym województwie).

Jostein Gaarder wraz z przyjaciółmi daje światu kolejne, niezmiernie cenne przesłanie oświatowo-wychowawcze: stara się naszym dzieciom oświadczonym przez świat multimedialny przybliżyć klimat i korzyści obcowania z książką. Czy można przewidzieć, iż działania „Magicznej biblioteki” wspinających Norwegów mają wszelkie powodzenia wobec potęgi mass mediów?

Ale „póki co” przychodzi mi na myśl słowa Jana Zamojskiego: „Takie będą Rzeczpospolite jakie ich młodzieży chowanie”. Dlatego – dopóki czujemy, że nasze dzieci, gubiąc kontakt z literaturą, tracą coś bezpowrotnie, zadania takie trzeba podejmować, nawet gdyby wydawały się być beznadziejne. Bo wciąż, a może coraz usilniej zdają się być aktualne słowa naszego wielkiego romantyka Cypriana Kamila Norwida:

*„...z rzeczy świata tego zostaną tylko dwie – dwie tylko:
poezja i dobroć i więcej nic”.*

Krystyna Wieszczyńska

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadzkiem

„Abraham” kielczańskiej biblioteki publicznej

28 kwietnia miała miejsce rocznica kielczańskiej filii Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej, która obchodziła 50 lecie istnienia. Wszyscy przybyli goście oraz gospodarze zebrali się w budynku biblioteki, aby od pani Joanny Wieszołek – kierowniczką, wysłuchać historii biblioteki oraz zwiedzić placówkę. A było czego słuchać, gdyż pani Wieszołek pracuje w Kielczy już

ponad 40 lat. Jako ciekawostkę warto podać, iż z bibliotek publicznych w gminie Zawadzkie, istniejących nieprzerwanie, właśnie ta w Kielczy jest najstarsza. Filia kilka razy zmieniła lokal, lecz zawsze były to zmiany w obrębie tego samego budynku.

Po wizycie w lokalu biblioteki goście udali się do Szkoły Podstawowej w Kielczy. Tam czekała już na nich dyrektor Gabriela Gosztyła i Lucyna Iwaniów, która wraz z uczniami szkoły przygotowała program artystyczny, mający uświetnić obchody 50 lecia biblioteki. Podczas programu recytowano wiersze związane z bibliotekarstwem i książką, przedstawiono historię książki od najdawniejszych czasów. Dodatkowo zespół szkolny wykonał montaż poetycko-muzyczny, nie zabrakło również miejscowego folkloru. Po części artystycznej odbyła się część oficjalna. Wręczano kwiaty, składano życzenia, gratulowano sukcesów i wytrwałości. Wśród gości byli: Burmistrz Miasta i Gminy Zawadzkie – Walter Plank, Przewodniczący Rady Miejskiej – Antoni Zyzik, Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Tadeusz Chrobak, Kierownik Działu Instrukcyjnego WBP – Piotr Polus, pani Elfyda Trybuła – była instruktor Powiatowej Biblioteki Publicznej (Kielcza znajdowała się pod jej instruktorską opieką), pani Józefa Hołobut – następczyni pani Trybuły (dziś już na emeryturze), koleżanki bibliotekarki z zaprzyjaźnionych bibliotek, szefowa – czyli dyrektor Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Zawadzkim Krystyna Wieszczyńska oraz reprezentanci aktywu czytelniczego. Na zakończenie Krystyna Wieszczyńska przedstawiła historię bibliotekarstwa na terenie gminy Zawadzkie. Gratulujemy wytrwałości w pracy i życzymy dalszych sukcesów.

Marta Korzekwa

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie

*50 lat w służbie społeczności lokalnej.
Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie
(1949 - 1999)*

Motto:

*„Biblioteka jest wielka przez swoją gościnność,
a nie przez swoje rozmiary*

Rabindranath Tagore

„Dzień 16 stycznia 1949 roku był ważnym dniem nie tylko dla polskiego bibliotekarstwa, ale i dla całości działań związanych z upowszechnianiem

kultury na wsi. W tym celu otwarto jednocześnie 600 bibliotek gminnych”¹.

Z wydarzeniem tym związane są dzieje biblioteki w Radłowie, kiedy to w księdze inwentarzowej księgozbioru z datą 19 stycznia 1949 r. odnotowany jest wpis pierwszych książek. Zapis obejmował 289 pozycji. Były to książki z przydziału Ministerstwa Oświaty.

Zgodnie z ówczesnym podziałem administracyjnym biblioteka podlegała Gminnej Radzie Narodowej w Sternalicach. Z tego też powodu figurowała pod nazwą Gminna Biblioteka Publiczna w Sternalicach z siedzibą w Radłowie, a w Sternalicach posiadała Filię Biblioteczną. Zaczynała swoją działalność w bardzo prymitywnych warunkach, bez należytego sprzętu i wyposażenia bibliotecznego. Według zapisu w Kronice biblioteki w dniu 31.12.1953 r. dysponowano księgozbiorem, który liczył 1992 woluminy i 112 czytelników. Rok 1954 biblioteka zaczynała pod nazwą Gromadzka Biblioteka Publiczna w Radłowie, ku zadowoleniu byłej bibliotekarki, ponieważ uważała, że dopiero teraz pracuje pod należytym szyldem. Zmiana ta, odczuwalna szczególnie na wsi, związana była z reformą podziału administracyjnego kraju (likwidacja gmin i utworzenie gromad). Los biblioteki publicznej w dużej mierze zależy od przekształceń administracyjnych kraju. Najsilniej zaważyła na organizacji bibliotek reforma w 1973 r., polegająca na utworzeniu gmin. Powstała wówczas Gminna Biblioteka Publiczna na bazie Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Radłowie z Filią w Sternalicach oraz Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Kościeliskach z Filią w Biskupicach. Na miejsce zlikwidowanych bibliotek gromadzkich powołano filie biblioteczne. Od tego czasu do dziś biblioteki w obrębie gminy Radłów tworzą sieć, na którą składa się: GBP w Radłowie i filie biblieczne w Biskupicach, Kościeliskach i Sternalicach.

Następna reforma dotyczyła zasad podziału terytorialnego kraju z organizacji trzystopniowej na dwustopniową. Gmina Radłów do roku 1975 należała do woj. opolskiego, natomiast od 1.07.1975 r. do 31.12.1998 r. podlegała pod woj. częstochowskie. W roku 1990 nastąpiła reforma samorządowa, w wyniku której GBP znalazła się w gestii samorządu terytorialnego. Podporządkowanie bibliotek samorządowi otworzyło nowy okres ich działalności, stworzyło to szanse dla ściślejszego dostosowania zbiorów i form działania bibliotek do potrzeb konkretnych środowisk, a w konsekwencji – ich doskonalenia i rozwoju. Nawet przy najlepszej woli samorządów o skutecznym rozwoju bibliotek zdecydują środki finansowe, jakie będą w ich dyspozycji.

Ostatnia zmiana struktury organizacyjnej biblioteki nastąpiła w 1996 r., kiedy to w dniu 25 marca 1996 r. Zarząd Gminy w Radłowie podjął decyzję o włączeniu zbiorów bibliotek szkolnych w strukturę organizacyjną GBP w Radłowie i jej filii bibliecznych. Wszelkie zmiany dotyczyły nie tylko

nazewnictwa, ale zakresu działania, zasad finansowania, form usług informacyjnych oraz sposobów udostępniania zasobów.

Biblioteka od momentu powstania do chwili obecnej mieści się w tym samym budynku. Na jej obecny wygląd oraz kształt pracy miały wpływ liczne reorganizacje, ale przede wszystkim wysiłek bibliotekarzy. Księgozbiór biblioteki jest systematycznie uzupełniany, dzięki środkom finansowym, które otrzymujemy z budżetu gminy. Zbiory biblioteczne wzbogaciły się o najnowszą literaturę naukową i popularnonaukową z różnych dziedzin wiedzy, m.in. z pedagogiki, psychologii oraz o lektury szkolne i poczytną literaturę beletrystyczną. Biblioteka jako ośrodek popularyzacji i wiedzy o regionie gromadzi i uzupełnia zbiory regionalne.

Sieć bibliotek publicznych ugruntowała swoją pozycję w środowisku i odgrywa istotną rolę w społeczności lokalnej. Biblioteka jako placówka kultury oprócz działalności podstawowej prowadzi działalność mającą na celu upowszechnienie czytelnictwa, propaguje dorobek kulturalny i literacki. Najpopularniejsze formy tej działalności to: konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki – stałe i sprawdzone formy pracy z czytelnikiem. Stałym elementem jest współpraca ze szkołami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Zespołem Caritas i środowiskami tworzącymi kulturę regionu

Aktywizacja bibliotek wpłynęła wyraźnie na rozwój czytelnictwa. Szczególną uwagę zwrócono na czytelnictwo dzieci i młodzieży. Zaznaczył się również wzrost czytelnictwa dorosłych.

Wiele uwagi w swej działalności biblioteka poświęca służbie informacyjno-bibliograficznej. Działalność ta wiąże się z udostępnianiem księgozbioru podręcznego, opracowaniem pomocy dokumentacyjnych w formie kartotek oraz udzielaniem informacji z różnych dziedzin wiedzy. Nie posiadamy komputera, tworzymy więc zbiory informacji na kartkach katalogowych i w szufladkach, to one stanowią naszą „bazę danych”.

Oprócz książek biblioteki zaczęły gromadzić także czasopisma: społeczno-kulturalne, społeczno-polityczne, regionalne. Dużym powodzeniem cieszą się tygodniki ilustrowane. Czasopisma są również podstawową bazą, z której czerpie się materiał do kartoteki zagadnieniowej i regionalnej, dla potrzeb służby informacyjno-bibliograficznej.

W całej sieci bibliotek na terenie gminy Radłów zgromadzono ogółem 43 320 woluminów z różnych dziedzin wiedzy i literatury pięknej, ac resowa nych do grup czytelniczych w różnym wieku i zaspokajając różn rodne p - trzeby i gusty czytelnicze. Ze zbiorów tych korzysta 1002 czy telników, któ rzy wypożyczyli w roku 1998 – 21 947 woluminów na zewnątrz. W czytel niach rozwiązano 921 kwerend w oparciu o 963 książki oraz uo rni st . p. iiono na miejscu 2 332 czasopisma. Z całą odpowiedzialnością mogę stwierdzić,

że jesteśmy ważną i potrzebną placówką kulturalno-oświatową i dydaktyczną w gminie Radłów. Świadczy o tym zainteresowanie mieszkańców, liczba naszych czytelników, wysokie wskaźniki uzyskiwane w czytelnictwie, w porównaniu ze średnią w województwie częstochowskim.

Nie wypada chwalić własnej placówki nawet z okazji 50-lecia działalności, nie mogę jednak przemilczeć niewątpliwych osiągnięć biblioteki choćby z tego względu, żeby nie pomniejszyć zasług wszystkich pracowników, którzy w ciągu tego półwiecza zapracowali na jej dobre imię. Bo przecież historie tworzą ludzie, ich wiedza, umiejętności i osobiste zaangażowanie, wspólny dorobek bibliotekarzy i osób, które w mninionym półwieczu swój los związały z tą instytucją. Wśród nich należy wymienić: panią Krystynę Zabawę, dyrektora Powiatowej Biblioteki w Oleśnie, z którą związana jest cała historia biblioteki w Radłowie począwszy od instruktora Powiatowej Biblioteki poprzez instruktora Rejonowej Biblioteki do dyrektora obecnej Biblioteki Powiatowej w Oleśnie.

Pierwszą bibliotekarką, która została w pamięci mieszkańców jest pani Krystyna Kałwak, kolejni to: Maria Ligendza (1952 r.), Wilhelm Kostorz i Barbara Fijałkowska (1953 r.), Ignacy Bełkot (1954 r.), Maria Kamska i Maria Wróbel (1955 r.), Edeltrauda Kinder (1956-1957), Halina Gancarek (1958-1963), Danuta Kałuża (1963-1964), Maria Wonchała (1965-1971) nieżyjąca, odeszła po długotrwałej, nieuleczalnej chorobie. Obecna bibliotekarka zatrudniona od 01.08. 1971 r. Marta Korzekwa. Ponadto w bibliotece pracowały na pół etatu Dorota Bełkot i Teresa Krawczyk. Pozwolę sobie jeszcze wymienić bibliotekarki pracujące w filiach bibliotecznych: Urszulę Wiczorek – wieloletnią kierowniczkę Filii Bibliotecznej w Kościeliskach, która po 24 latach pracy przeszła na rentę, Irmgardę Pisulę – obecną kierowniczkę tej filii i Ewelinę Krasę - kierowniczkę Filii Bibliotecznej w Sternalicach.

My, bibliotekarze, czujemy się potrzebni w środowisku, w którym działamy a najlepszymi tego dowodami są zdane matury, dyplomy wyższych uczelni, miłe spędzenie wolnego czasu naszych czytelników, a ponadto słowa uznania jakie słyszymy z ich ust.

Optymizm pozwala mi mieć nadzieję, że w XXI wieku biblioteki w gminie otrzymają komputery w celu zautomatyzowania procesów bibliotecznych. Tymczasem biblioteka otrzymała elektroniczną maszynę do pisania z pamięcią służącą do powielania kart katalogowych, filie zostały wyposażone w telefony.

Na zakończenie chciałabym jeszcze wyrazić moje marzenia o stworzeniu w gminie biblioteki przyszłości, takiej z prawdziwego zdarzenia – z czytelnią, oddziałem dla dzieci, częścią magazynową, a tym samym zwiększyć obsługę GBP co najmniej do dwóch etatów.

18 lutego 1999 r. bibliotekarze bibliotek Opola z inicjatywy Zarządu Okręgu SBP gościli w Bibliotece Głównej Politechniki Opolskiej. Głównym celem naszej wizyty było poznanie organizacji i funkcjonowanie zmodernizowanej czytelnicy Biblioteki Głównej Politechniki.

W bibliotece w bardzo krótkim czasie, bo od czerwca do września 1998 r. trwały prace, których efektem jest nowoczesna i funkcjonalna czytelnica z wolnym dostępem do księgozbioru, służąca studentom, a także mieszkańcom Opola. Książki zabezpieczono paskami magnetycznymi, wprowadzono komputerowe stanowiska do przeglądu katalogów i stworzono możliwość korzystania z Internetu.

Wrażeniami i uwagami dzieliliśmy się przy kawie i ciasteczkach w bardzo miłej i przyjaznej atmosferze ciesząc się z możliwości bliższego poznania.

8 kwietnia odwiedziliśmy Muzeum Narodowe w Krakowie i obejrzelśmy wystawę „Picasso, Leger, Nolde, ARP, Miro i inni”.

21 kwietnia wielu członków SBP wzięło udział w konferencji nt. „Wykorzystania CD ROMowych baz danych w pracy bibliotek” organizowanej przez bibliotekę Główną Politechniki Opolskiej, będącej członkiem Konsorcjum Bibliotek Górnośląskich. Konferencję kontynuowano w następujących dwóch dniach w Akademii Medycznej i Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

29 kwietnia obejrzelśmy wystawę „Od narodzin do śmierci. od świtu do zmierzchu – jak żyli ludzie...” przygotowaną przez Kol. Mirosławę Grabowską z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej. Była to również okazja do rozmowy nt. specjalistycznego charakteru wystaw organizowanych przez koleżanki z Biblioteki Pedagogicznej.

*Elżbieta Kampa
Przewodnicząca Zarządu Okręgu SBP
w Opolu*

Grabelus Franciszek: Kult św. Jacka w Kamieniu Śląskim. - Opole: Wydaw. św. Krzyża, 1998. - 99 s., [4] k. tabl. kolor. - (Z dziejów kultury chrześcijańskiej na Śląsku, 14). - Bibliogr. s. 95-99

Św. Jacek urodził się w 1183 r. w Kamieniu Śląskim, pochodził z rodziny Odrowążów. Na pamięć społeczeństwa katolickiego zasłużył sobie jako nauczyciel ewangelii, przemierzający prawie całą Europę Wschodnią. Praca księdza Grabelusa zajmuje się kultem św. Jacka w Kamieniu Śląskim po jego kanonizacji. Oprócz rysu biograficznego św. Jacka zawiera losy kaplicy i kościoła aż do czasów dzisiejszych. Na ostatni rozdział pracy składają się różnorodne formy kultu i czci składane św. Jackowi w Kamieniu.

Kozołub Ludwik: Rodzinna wieś opolska - kultura i życie społeczne : studium socjologiczno-etnologiczne. - Opole: Wydaw. Uniwer. Opolskiego, 1998. - 271 s. : il., tab. - Bibliogr. s. 261 - 267

Przedmiotem badań autora jest rodzinne środowisko wiejskie Opolszczyzny oraz jego mieszkańcy. Problematyka badawcza obejmuje tożsamość, przemiany w sferze świadomości zbiorowej środowiska wiejskiego a w szczególności przemiany kultury ludowej, procesy adaptacji, integracji i dezintegracji regionalnej. Autor przedstawia również obszerną charakterystykę geograficzną i historyczną Opolszczyzny, losy tej ziemi po II wojnie światowej.

Lisak Elżbieta: Dama z reklamówką / il. Bolesław Polnar; posł. Stanisław Nyczaj. - Kielce: „Ston 2”, 1998. - 52 s. : il., portr.

Elżbieta Lisak-Duda debiutowała w 1979 r. na łamach

„Radaru”. Wiersze publikowała w „Głosie Nauczycielskim”, „Okolicach” i na łamach opolskiej prasy. Aktywnie uczestniczy w pracach nauczycielskiego ruchu literackiego. Obecny tomik poezji jest trzecim wydanym zbiorkiem. Wcześniej były to „Wysłuchana w dotyk” (1987) i „Historia złotej rybki” (1992). Elżbieta Lisak *„wyraża nie tylko siebie samą, ale w ogóle sytuację czy kondycję współczesnej Polki - tyleż obdarzonej przez los atutami (urodą, dzielnością...) i predystynowanej do roli księżnej, co przez ten sam los zdyskryminowanej nadmiarem dolegliwych utrapień i trosk oraz niewdzięcznością egoistycznego otoczenia”* - czytamy w postłowie Stanisława Nyczaja.

Mapy Górnego Śląska w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu = Landkarten Oberschlesiens in der Sammlung der Öffentlichen Woiwodschaftsbibliothek in Oppeln / wprowadzenie Mirosława Koćwin; katalog: Mirosława Koćwin, Marta Miś. - Opole: Woj. Biblioteka Publiczna, 1998. - 16 s., [30] k. map. kolor.

Kolekcja zabytkowych map, atlasów i planów miast zgromadzonych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu liczy ponad 400 pozycji. Najstarsze pochodzą z XVI wieku. W albumie zaprezentowano kolorowe reprodukcje 30 map Śląska.

Pochroń Edward: Zapiski podleśne / wstęp Marian Buchowski. - Opole: „Wers”, 1998. - 146 s.

Edward Pochroń mieszka w opolskiej wsi Kaniów koło Popielowa. Był zastępcą redaktora naczelnego „Trybuny Opolskiej”, potem redaktorem i współtwórcą „Opola”, „Gazety Opolskiej”, obecnie „Echa Gmm”. „Zapiski” miały pierwodruk gazetowy. Pisał w nich autor o ludziach, kaniowskiej codzienności, tradycjach wsi, emigracji, mniejszości niemieckiej itp.

Podsiadło Jacek: Wiersze zebrane. - T.2. - Warszawa: „Lampa i Iskra Boża”, 1998. - 429 s. : portr.

Drugi tom zawiera utwory opublikowane w prasie pochodzącej z lat 1990 - 1998 oraz z tomików *Królowo*

*kolorów, Nie wiem, Arytmia, Dobra ziemia dla mura-
rzy, Języki ognia, To all the whales I'd love before, Duma
maszynisty, Dziesiątki zielonych rąk, Niczyje boskie,
Zielone oczy zmrużyć czas.* Autor otrzymał w 1998 r.
Nagrodę Kościelskich a obecne wydanie *Wierszy zebra-
nych* zostało nominowane do nagrody Nike.

Prostowanie świata : almanach poetycki / wybór i układ
wierszy Marek Karp. - Nysa-Kraków: Wydaw. PiT, 1998
- 158 s.

Jest to piąty zbiór wierszy ludzi piszących, zrzeszonych
w Robotniczym Stowarzyszeniu Twórców Kultury wo-
jewództwa opolskiego. Marek Karp w posłowniu pisze
*„... w tym zbiorze większość tekstów, to interesujące po-
etyckie próby tych, którzy wchodzą na twórczą drogę
i dojrzałe, poruszające wiersze tych, którzy już tą drogą
idą.”*

Szejner Artur L.: Bedeker opolski / tekst Artur L. Szej-
ner; zdj. Marek Maruszak ; tł. Urszula Dołżycka. - Opo-
le: Urząd Miasta Opola; „LinS”, 1999. - 109 s. : il
kolor.

Autor informatora nie tylko oprowadza turystę po
najciekawszych miejscach i pokazuje zabytki Opola.
Opowiada o wichrach wojny i czasie spokojnego budo-
wania, o pożogach, zarazach i wielkiej wodzie, o ksią-
żętach i prostych ludziach, którzy żyli w Opolu.

Tomczyk Damian, Miązek Ryszard: Dzieje Ziemi Kor-
fantowskiej. - Opole: Opolska Oficyna Wydawnicza,
1998. - 190 s., [4] k. tabl. kolor. : fot. - Bibliogr. s. 187
- 190

Książka stanowi kompendium wiedzy o ziemi korfan-
towskiej. Kiedyś ziemia korfantowska wchodziła w skład
księstwa niemodlińskiego, obecnie utożsamiana jest
z obszarem dzisiejszej gminy. Autorzy przedstawiają hi-
storie 25 miejscowości, herby, pieczęcie, zasłużonych
ludzi z nimi związanych

Węglarz Lidia Irena: Zagroda z derkaczami. - Biały-
stok: „MAZD”, 1998. - 37 s.

Lidia Węglarz prowadzi młodzieżową grupę literacką pod nazwą Klub Sc(h)alonych Twórców ufff w Kluczborku. Z jej inicjatywy i pod jej redakcją ukazały się dwa almanachy grupy. Sama wydała pięć tomików poezji, wczesniej: *Robinie* (1993), *Ogród słów* (1995), *Chwilę tańczącej jaskółki* (1997), *Świat na własny użytek* (1998). Píše również aforyzmy, wiersze dla dzieci, teksty piosenek i prozę poetycką.

Wołyński Marek: Miłosne abecadło : wiersze. - Opole:
Firma Reklamowo-Wydawnicza MW, 1998. - 44 s.

„Miłosne abecadło” to piąty zbiór wierszy Marka Wołyńskiego. Autor debiutował w 1981 r. w prasie studenckiej. W 1986 r. został laureatem ogólnopolskiego konkursu Młodzieżowej Agencji Wydawniczej na książkowy debiut poetycki. Od 1992 r. poeta jest członkiem opolskiego oddziału Związku Literatów Polskich.

**Kalendarz wydarzeń społecznych i kulturalnych
w województwie opolskim**

(lipiec 1998 - czerwiec 1999 r.)

1998 r.

lipiec

- 1.07. Wojewoda opolski mianował na stanowisko dyrektora naczelnego Filharmonii Opolskiej im. J.Elsnera **Wiesława Sierpińskiego**, a na stanowisko dyrektora artystycznego **Janusza Powolnego**.
- 18.07. Sejm uchwalił ustawę o podziale Polski na 16 województw, wśród których znalazło się województwo opolskie.

sierpień

- 2.08. W Opolu odbył się **Wielki Bal Żółto-Niebieski** jako wyraz radości z powodu utrzymania województwa opolskiego.

- 7.08. **Festiwal Pieśni Religijnej** (Laskowice).

Festiwal przed 12 laty wymyślił proboszcz parafii pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Laskowicach **Rajmund Kala**. Chętni by śpiewać, spotykają się co roku na dziedzińcu parafii przed 10 sierpnia, kiedy obchodzone są imieniny **Wawrzyńca**.

wrzesień

- 5-6.09. **V Przegląd Piosenki „Nowej” i Poezji Śpiewanej** (Olesno).

- 15.09., 20.09. **Śląski Festiwal Ludwika van Beethovena** (Głogówek).

Festiwal służy upamiętnianiu pobytu przed 192 laty na zamku w Głogów-

ku Ludwika van Beethovena. Impreza pragnie połączyć w swoim programie elementy kultury muzycznej i literackiej Polski i Niemiec, stąd obecność dzieł nie tylko patrona lecz również Franciszka Schuberta, Jana Sebastiana Bacha, Amadeusza Mozarta.

18.9. Wręczenie Nagród Wojewody Opolskiego dla Animatorów Kultury. Przyznawanej osobom, które od wielu lat chronią na Opolszczyźnie od zapomnienia tradycyjne wartości kulturowe oraz propagują szczególnie w małych środowiskach, różne formy oświaty i sztuki.

Nagrody otrzymali:

Helena Gruszka z Grodzca, Maria Dorota Herman z Brzegu, Bernard Lesuk z Chudoby, Irena Paszkiewicz-Chudy z Nysy, Bronisław Pietruszka z Tarnowa Opolskiego Małgorzata Serafin-Gancarczyk z Kędzierzyna-Koźła, Danuta Staniś z Kędzierzyna-Koźła Stefania Topała z Opola, Mieczysław Trepa z Prudnika, Danuta Zalewska z Bładacza.

20.09. Obchody dożynek wojewódzkich w Grodkowie.

październik

18-25.10. XV Tydzień Kultury Chrześcijańskiej

22-25.10. IX Międzynarodowy Najazd Poetów na Zamek Piastów Śląskich w Brzegu. Najbardziej podniosłym wydarzeniem Najazdu było uhonorowanie Zbyszko Bednorza, nestora opolskich autorów, poety, prozaika i publicyisty, Literacką Nagrodą im. Marka Jodłowskiego.

23-25.10. II Międzynarodowy i V Ogólnopolski Festiwal Filmów Nieprofesjonalnych „Publicystyka ’98”. Grand Prix festiwalu otrzymał film „Wiara” autorstwa Henryka Jureckiego i Ryszarda Szołtysika z Wrocławia. Pierwsze miejsce festiwalu wśród filmów krajowych zajął utwór m. eszkańców Kędzierzyna-Koźła Arkadiusza Kozubka i Andrzeja Szopinskiego-Wisły „Sami Swoi – 30 lat później”, natomiast w kategorii prac międzynarodowych wygrał film „Were are yuo going...” autorstwa Katarzyny Koniarz z Tarnowa.

24.10. Wręczenie Nagrody im. Karola Miarki (wręczenie nagrody odbyło się w gmachu Biblioteki Śląskiej w Katowicach).

Wśród laureatów znalazła się prof. Teresa Smolińska z Uniwersytetu Opolskiego – ceniony i znany w Polsce i poza granicami badacz teorii.

Każdego roku nagroda przyznawana jest po jednej osobie z województw: bielskiego, opolskiego i katowickiego. Władze tych województw honorują nimi ludzi zasłużonych dla kultury, nauki, publicystyki naszych regionów i całej Polski.

24.10. Oficjalne otwarcie po powodzi Młodzieżowego Domu Kultury w Opolu.

25.10. VIII Reminiscencje Poezji Śpiewanej (Opole).

listopad

5.11.–6.12. III Śląskie Dni Poezji i Muzyki „Mickiewicz – Eichendorff”.

W ciągu miesiąca, w różnych miastach Opolszczyzny odbywały się koncerty obrazujące inspirującą rolę twórczości obu poetów na muzyków. Słuchacze mieli też okazję wysłuchać wierszy Mickiewicza i Eichendorffa w interpretacji znanych polskich aktorów.

9.11. Odświeżenie kamienia upamiętniającego spalenie opolskiej synagogi w „noc kryształową”.

Głaz z czarnego granitu z Graczy, z tablicą przywiezioną z Görlitz stała przy ul. Barlickiego w miejscu, w którym przed 42 lata stała opolska synagoga. Na tablicy napisano w językach hebrajskim, polskim, niemieckim słowa z Psalmu 74: „*Na pastwę ognia świątynię Twą wydali*”. Symbolicznego odświeżenia pomnika dokonała attaché ambasady izraelskiej w Polsce Sylwia Berlacky.

21.11. Salon jesienny '98 (Opole)

Grand Prix Wojewody Opolskiego otrzymała Beata Wiewiórka za obraz „Zima”.

Nagrodę Prezydenta miasta Opola otrzymał Zbigniew Krygiel; nagrodę Nowej Trybuny Opolskiej – Aleksandra Janik, nagrodę TPO – Edward Aszcypow; nagrodę Okręgu ZPAP – Zbigniew Natkaniec.

30.11. Powstało Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Telewizji Regionalnej na Opolszczyźnie, mające integrować działania parlamentarzystów wojewódzkich i miejskich, intelektualistów oraz przedstawicieli biznesu wokół tworzenia ośrodka regionalnego TVP w Opolu.

30. 1 Nominowanie nowego wojewody opolskiego. Został nim Adam Pęziół z Przemysłu.

grudzień

11-20.12 II Festiwal Kompozytorów Śląskich, koncerty odbywały się w wielu miastach Opolszczyzny (Opole, Brzeg, Strzelce Op.).

12-13.12 VII Festiwal Chórów i Zespołów Śpiewaczych Mniejszości Niemieckiej (Walce).

1999 r.

styczeń

16-17.01. Festiwal Pieśni Kolędniczej „Christmas '99” (Kędzierzyn-Koźle).

Tegoroczny festiwal odbył się po raz szósty, a patronat nad nim objął biskup opolski Alfons Nossol.

23-24.01. Wojewódzki Przegląd Zespołów Kolędniczych „Herody '99” (Lewin Brzeski).

Tym razem w konkursie uczestniczyły zespoły dziecięce. Widowni zaprezentowała się rekordowa, w czternastoletniej historii imprezy, liczba 33 grup.

29.01. Zakończenie II etapu odbudowy po powodzi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Uroczyste otwarcie placówki w nowo zaaranżowanych wnętrzach.

luty

5 02. Wręczenie „Złotych Spinek'98” – nagrody przyznawanej przez kapitułę Nowej Trybuny Opolskiej sześciu największym indywidualnościom Opolszczyzny. W tym roku otrzymali ją:

- działalność samorządowa – Ryszard Wilczyński;
- biznes – Piotr Kler;
- postawa społeczna – Janusz Wójcik;
- promocja Opolszczyzny – Paweł Kukiz;
- kultura – Janusz Wójcik (Brzeg);
- nagroda specjalna – Ryszard Zembaczyński.

- 27.02. Wybór „Złotej Baby” w plebiscycie zorganizowanym przez Estradę Opolską, radio „Opole”, Nową Trybunę Opolską i kino „Kraków”. laureatką została Danuta Berlińska – socjolog, pracownik naukowy Instytutu Śląskiego w Opolu, wielki społecznik.

marzec

- 10.03. Przyznanie Wojciechowi Kilarowi i Tadeuszowi Różewiczowi tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego.

- 27.03. Wręczenie przyznanych przez marszałka województwa opolskiego „Złotych Masek”.

Nagroda Artystyczna „Złota Maska” jest przyznawana raz w roku za szczególnie osiągnięcia artystyczne w zakresie sztuki teatralnej. Laureatami zostali:

- Andrzej Czernik za rolę Lubomirskiego w „Pamiętniku Jana Chryzostoma Paska”;
- Krystian Kobylka za reżyserię przedstawienia „La Kukaracza” Żywii Karasińskiej-Fluks.

kwiecień

- 11-17.4 XXIV Opolskie Konfrontacje Teatralne „Klasyka Polska”.

Grand Prix otrzymał spektakl „Ferdynand” Witolda Gombrowicza w reżyserii Janusza Opryńskiego i Witolda Mazurkiewicza zrealizowany przez Teatr „Provisorium” i Kompanię „Teatr” w Lublinie.

Za najlepszą aktorkę publiczność Konfrontacji uznała Joannę Jędrejek z Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu.

maj

- 7.05. XIX Wojewódzki Przegląd Zespołów Artystycznych. Swoje zdolności prezentowali uczniowie szkół podstawowych i średnich.

- 17.05. Wybór władz Stowarzyszenia Telewizji Regionalnej w Opolu. Szefową stowarzyszenia została Dorota Simonides.

czerwiec

4-6.06. **Muzyczne Święto Kwitnącej Azalii.** Koncerty odbywały się w Mosznej i w Prudniku.

13.06. Podczas mszy św. w Warszawie papież Jan Paweł II dokonał beatyfikacji 108 męczenników, w tym dwóch pochodzących ze Śląska Opolskiego zakonników misjonarzy, zamordowanych w czasie II wojny światowej w hitlerowskich obozach koncentracyjnych – obłata Józefa Cebuli z Malni i werbisty Alojzego Ligudy z Winowa.

16.06. Wybór nowego dyrektora naczelnego Teatru im. Jana Kochanowskiego. Został nim Bartosz Zaczykiewicz (reżyser w Teatrze Wyspiańskiego w Katowicach).

18.06. Koncert w filharmonii Opolskiej światowej sławy skrzypka Vadima Brodskiego.

19.06. Powtórny pochówek Jana Dobrego w kaplicy Piastów opolskiej Katedry.

Sensacyjnego odkrycia szczątków Jana Dobrego dokonał przed trzynastu laty ksiądz prałat opolskiej parafii Św. Krzyża Stefan Baldy. Okazją do ujawnienia miejsca spoczynku ostatniego z opolskich Piastów była walka o utrzymanie województwa. Prałat postanowił, że doprowadzi do powtórnego pochówku księcia, jeśli Opolszczyzna się obroni. Dębową trumnę złożono w sarkofagu przykrytym wiekiem z piaskowca. Opolski rzeźbiarz Adolf Panitz opierając się na historycznym opisie wyrzeźbił na nim wizerunek księcia z mieczem i proporcem.

19-20.06. **III Ogólnopolskie Spotkania Zespołów Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Źródło'99”** (Dobrodzień). W czasie spotkań prezentowana była m.in. kultura żydowska, ukraińska, grecka, białoruska, cygańska.

23.06. **Wręczenie dorocznych nagród Prezydenta Opola.**

W tym roku otrzymali je:

– Florian Jesionowski – architekt, autor opolskiego amfiteatru – otrzymał Nagrodę Honorową;

– prof. dr hab. Stanisław Sławomir Niciejka – rektor Uniwersytetu Opolskiego, autor licznych publikacji i książek;

– Adam Sroka – odchodzący dyrektor Teatru im. Jana Kochanowskiego – otrzymał Nagrodę Promocyjną.

24.06. II Integracyjny Przegląd Amatorskiej Działalności Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Krapkowice’99”

W przeglądzie wzięły udział środowiska osób niepełnosprawnych z Kędzierzyna-Koźła, Namysłowa, Krapkowic, Kluczborka, Nowych Gołuszowic, Strzelec Opolskich i Prudnika.

25-26.06. XXXVI Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole’99

29.06. Uroczyste rozwiązanie 10. Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej. Kadre i sprzęt przejmie organizowana w Opolu 10. Brygada Logistyczna.

Teresa Mazur

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

LATO, LATO, LATO CZEKA !

Lato wita Was w mieście, w górach, nad wodą – ciepłem, słońcem i pogodą, a my proponujemy letnią zabawę. Wykorzystując zdobyte w szkole wiadomości wyruszcicie w wakacyjną podróż po mapie i literaturze.

Życzymy miłej zabawy i radosnych wakacji.

I. Odgadnijcie nazwy 8 polskich miast.

*Pierwsze miasto jest pod ziemią i na wczasy prosi,
Drugie „C” zgubiło i strażak na głowie nosi,
Trzeci coś chowa Często co dnia,
Czwarte dzień zgubiło w środku tygodnia,
Piąte „jak cicha woda .. trwie”,
Szóste ma zęby stalowe i tnie,
Siódme to takie co nią rybak wypływa,
a ósme jest okrągłe i zgadnij jak się nazywa?*

II. Wpiszcie nowe województwa Polski. Zaznaczcie dowolnym kolorem region, w którym chcielibyście spędzić wakacje.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

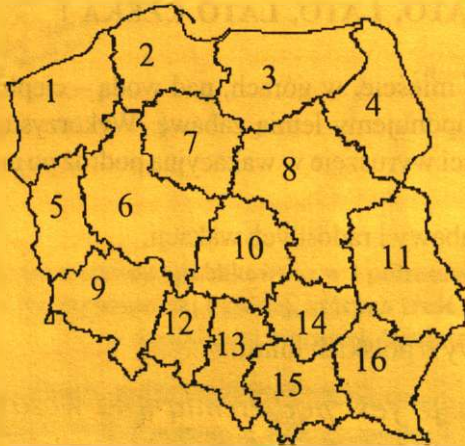
12.

13.

14.

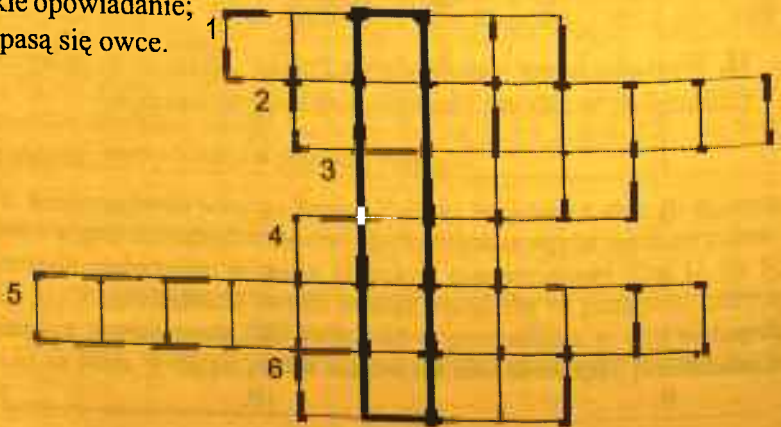
15.

16.

III. Po odgadnięciu wszystkich wyrazów odczytaj rozwiązanie z oznaczonego pionowego rzędu.

1. powinien być na nie odzew;
2. urządzenie służące do zatrzymania samochodu;
3. wzór wyszyty na serwetce kolorowymi nićmi;
4. zakrzywiony gwóźdź;
5. krótkie opowiadanie;
6. tam pasą się owce.

IV. Turysto – wędrując od morza do Tatr wpisz prawidłowo nazwy miast polskich:

– miasto portowe z wielkim przemysłem stoczniowym, na Wzgórzu Zamkowym wznosi się zamek Księżąt Pomorskich.

Sz

– w mieście tym nieopodal zamku kapituły warmińskiej stoi pomnik wielkiego astronoma Mikołaja Kopernika

O

– atrakcją tego miasta jest ratusz z koziołkami z zegara.

P

– stare miasto ma wiele pięknych legend. Najbardziej znanymi są: legenda o Syrenie Wiślanej, której rysunek stał się godłem tego miasta, O Warsie i Sawie, O Złotej Kaczce.

W

– miasto znane z przemysłu włókienniczego, wytwórni filmowych, szkół aktorskich, teatrów.

Ł

– dawna stolica Polski, miasto znane m.in. z legendy o Smoku Wawelskim.

K

– miasto u podnóża Tatr, zimowa stolica Polski, największy ośrodek sportów zimowych i turystycznych.

Z

– miasto na Opolszczyźnie z pięknym renesansowym zamkiem Piastów Śląskich, zbudowanym na wzór zamku wawelskiego.

B

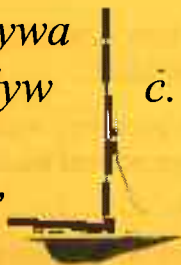
V. Uzupełnij brakujące w wierszyku literki.

Na gałązce

Sr *ka skrzeczy,*
swoim krzykiem

Łódka nas wzywa
chodźmy popływ c.

Wy mieszkanie pod namiotem,
a ja latam samolotem.

VI. Uzupełnij tytuły i nazwiska autorów najbardziej poczytnych książek o wakacjach.

1. Długi deszczowy _____	– Jerzy _____
2. Stawiam na _____	– Adam _____
3. Kapelusz za _____	– Adam _____
4. Pan Samochodzik i zagadki _____	– Zbigniew _____
5. Nieziemskie przypadki Burla i _____	– Edmund _____
6. Niezwykłe przygody Marka _____	– Edmund _____
7. Dziewczyna i chłopak czyli _____	– Hanna _____
8. Zielone czyli wakacje _____	– Wiesław _____
9. W 80 dni _____	– Juliusz _____
10. Zamach na _____	– Marta _____

Odpowiedzi:

I. Zakopane, Chełm, Częstochowa, Środa, Brzeg, Piła, Łódź, Koło.

II. 1. Zachodnio-Pomorskie; 2. Pomorskie; 3. Warmińsko-Mazurskie; 4. Podlaskie; 5. Lubuskie; 6. Wielkopolskie; 7. Kujawsko-Pomorskie; 8. Mazowieckie; 9. Dolnośląskie; 10. Łódzkie; 11. Lubelskie; 12. Opolskie; 13. Śląskie; 14. Świętokrzyskie; 15. Małopolskie; 16. Podkarpackie.

III. 1. hasło, 2. hamulec, 3. haft, 4. hak, 5. historyjka, 6. hala, odpowiedź: Sahara.

IV. Szczecin, Olsztyn, Poznań, Warszawa, Łódź, Kraków, Zakopane, Brzeg.

V. sroka, popływać, samolotem.

VI. 1. tydzień – Broszkiewicz; 2. Banana – Bahdaj; 3. 100 tysięcy – Bahdaj; 4. Fromborka – Nienacki; 5. spółki – Niziurski; 6. Piegusa – Niziurski; 7. heca na 14 fajerek – Ozogowska; 8. w Dłusku – Rogowski; 9. dookoła świata – Verne; 10. wyspę – Tomaszewska.